

Hlavní úlohy a snahy obcí v ČR při zlepšování stavu životního prostředí ve svých obvodech

Denisa Fojtů

Bakalářská práce
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav environmentální bezpečnosti
akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Denisa Fojtů**
Osobní číslo: **L13010**
Studijní program: **B3953 Bezpečnost společnosti**
Studijní obor: **Řízení environmentálních rizik**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Hlavní úkoly a snahy obcí v ČR při zlepšování stavu životního prostředí ve svých obvodech**

Zásady pro vypracování:

- 1. Analyzovat stav životního prostředí v Kroměříži.**
- 2. Porovnat stav životního prostředí vzhledem k minulosti, současnosti a budoucnosti.**
- 3. Navrhnout zlepšení stavu životního prostředí v Kroměříži.**

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] Kroměříž : historické město & jeho památky. 1. Kroměříž: Město Kroměříž, 2012, 343 s. ISBN 978-80-260-0215-4 (váz.).

[2] REICHHOLF, Josef. Životní prostředí: ekologie lidských sídel: Průvodce přírodou. 1. Praha: Ikar, 1999, 223 s. ISBN 80-7202-503-1.

[3] TICHOTOVÁ, Přibyslava. Průvodce ochranou životního prostředí. 1. Praha: ISV, 1998, 121 s. ISBN 80-85866-38-2.

[4] TICHOTOVÁ, Přibyslava. Průvodce ochranou životního prostředí: Příručka pro průmyslové podniky, obchodní organizace, podniky služeb, občanská sdružení, obce a další subjekty zabývající se ochranou životního prostředí. 3. dopl. Praha: ISV, 2003. ISBN 80-85866-38-2.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Jaromír Maňásek**
Ústav environmentální bezpečnosti

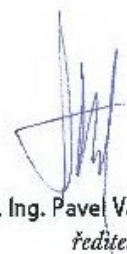
Datum zadání bakalářské práce: **5. února 2016**

Termín odevzdání bakalářské práce: **9. května 2016**

V Uherském Hradišti dne 22. února 2016

doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.
děkan

doc. Ing. Pavel Valášek, CSc.
ředitel

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti

9.5.2016

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Tématem bakalářské práce jsou hlavní úlohy a snahy obcí v ČR při zlepšování stavu životního prostředí ve svých obvodech. Toto téma se zabývá životním prostředím ve městě Kroměříž a jeho okolí. Práce se dále zabývá turistikou, která má také velký vliv na životní prostředí a přírodu okolní krajiny města. V bakalářské práci je řešena SWOT analýza města Kroměříž, která se nezaměřuje pouze na životní prostředí, ale na město jako celek.

Klíčová slova:

Životní prostředí, město Kroměříž, zlepšení stavu životního prostředí

ABSTRACT

The theme of Bachelor thesis are the main role and efforts of municipalities in the Czech Republic to improve the environment in their districts. This topic deals with the environment in Kromeriz and its neighborhood. The thesis deals with tourism, which also has a big impact on the environment and nature surrounding landscape of the city. The thesis will be dealt with SWOT analysis of the city Kromeriz, which is not only the environment, but to the city as a whole.

Keywords:

Environment, the City of Kroměříž, improvement of environmental conditions

Poděkování, motto

Ráda bych poděkovala všem, kteří mě podporovali po celou dobu mého studia. Především svým rodičům, kteří mi studium umožnili. Také bych ráda poděkovala svým přátelům, kteří mě drželi při nervových zhrouceních, které se občas při studium dostavily, a posouvali mě svým pozitivním přístupem, myšlenkami a motivací dál. Také bych ráda poděkovala JUDr. Jaromíru Maňáskovi, který byl mým vedoucí bakalářské práce, a který i po celou dobu mého působení na fakultě Logistiky a krizového řízení, nejen mě, ale nás všechny podporoval a při jakýchkoli potížích nám dokázal poskytnout cenné rady a podporu.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 ZÁKLADNÍ POJMY	12
1.1 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	12
1.2 AGENDA 21	12
1.3 MÍSTNÍ AGENDA 21	13
1.4 AGROTURISTIKA.....	13
1.5 EKOTURISTIKA	13
1.6 EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ	13
1.7 ENVIRONMENTÁLNÍ DOPAD	14
1.8 EVROPSKÁ AGENTURA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	14
1.9 EVROPSKÁ CHARTA PRO UDRŽITELNOU TURISTIKU V CHRÁNĚNÝCH OBLASTECH	14
1.10 EVROPSKÁ STRATEGIE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE.....	15
1.11 GLOBÁLNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	15
1.12 NATURA 2000	15
1.13 UDRŽITELNÝ ROZVOJ	16
1.14 UDRŽITELNÝ ROZVOJ V ČESKÉ REPUBLICE.....	16
1.15 UDRŽITELNÝ CESTOVNÍ RUCH	16
2 KROMĚŘÍŽ	17
2.1 HISTORIE MĚSTA	17
2.2 SOUČASNÁ PODOBA MĚSTA	19
2.3 MINULOST MĚSTA	19
2.4 STRATEGICKÝ PLÁN MĚSTA KROMĚŘÍŽ NA LÉTA 2010 - 2020	20
2.4.1 Voda	20
2.4.2 Ovzduší	21
2.4.3 Půda.....	21
2.4.4 Odpady	22
2.4.5 Hluk.....	23
2.4.6 Staré ekologické zátěže	23
2.5 SPALOVNA BIOMASY ROŠTÍN	24
2.6 VODNÍ ELEKTRÁRNA NA STRŽI	24
3 ZELEŇ VE MĚSTĚ A OKOLÍ	26
4 MĚSTO A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	27

4.1	PRIORITY V OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	28
4.2	OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, OBDOBÍ 2014 – 2020	28
4.3	ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY	30
5	TURISTIKA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	31
5.1	TURISTIKA	31
5.2	CYKLOTURISTIKA	32
5.3	EKOTURISTIKA	32
5.4	AGROTURISTIKA	33
5.5	NÁRODNÍ CENTRUM ZAHRADNÍ KULTURY V KROMĚŘÍŽI	33
5.5.1	Národní památkový ústav	34
5.5.2	Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště Kroměříž	34
5.5.3	Národní památkový ústav, územní památková správa Kroměříž	34
5.6	PROJEKT NÁRODNÍ CENTRUM ZAHRADNÍ KULTURY V KROMĚŘÍŽI	35
II	PRAKTICKÁ ČÁST	36
6	STARÉ EKOLOGICKÉ ZÁTĚŽE	37
6.1	NÁVRH ŘEŠENÍ	38
7	ZDRAVÉ MĚSTO	40
7.1	NÁVRH ŘEŠENÍ	40
8	ZELEŇ VE MĚSTĚ	42
8.1	NÁVRH ŘEŠENÍ	43
9	EKOLOGICKÁ HROMADNÁ DOPRAVA MAGIS BUS	44
9.1	NÁVRH ŘEŠENÍ	45
10	SWOT ANALÝZA	47
10.1	SWOT ANALÝZA MĚSTA KROMĚŘÍŽ	47
10.1.1	Silné stránky	47
10.1.2	Slabé stránky	48
10.1.3	Příležitosti	48
10.1.4	Hrozby	48
10.2	NÁVRH ŘEŠENÍ	49
11	FIRMY VE MĚSTĚ A ENVIRONMENT	52
11.1	MAGNETON	52
11.2	PLASTIKA A. S.	53
11.3	CERTIFIKÁTY	53
11.4	KMOTR KROMĚŘÍŽ A. S.	53
11.5	ROSA MARKET S. R. O.	54
11.6	NÁVRH ŘEŠENÍ	54
ZÁVĚR	55	

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	56
SEZNAM OBRÁZKŮ	62
SEZNAM PŘÍLOH.....	63

ÚVOD

V samém srdci Hané se nachází město, které svojí krásou již po staletí láká lidi z okolí, i z velkých dálek, aby se na něj přijeli podívat a strávili zde pár krásných chvil. Díky své kráse, výjimečnosti a skvělému umístění, se zalíbilo i mocným pánům církve, kteří si zde nechali vybudovat své letní sídlo. Město vždy fungovalo jako trhovía osada neboli významné místo v kraji. Nachází se v úrodné zemědělské krajině, v nivách řeky Moravy, která poskytuje tak potřebnou vláhu pro plodiny, které se v okolí pěstují. V regionu převládají vhodné podmínky jak klimatické, tak i hydrologické.

Hanácké Athény, jak se Kroměříži také přezdívá, je malebné místo pro život, které v posledních letech stále více ožívá a nabízí tak nejen svým obyvatelům, ale i návštěvníkům města stále rozmanitější způsoby využití volného času. I okolí města má co nabídnout, například zde najdeme spoustu naučných stezek v přírodě a množství rekreačních areálů. Ale více lidí na jednom místě znamená také více odpadů a větší míra znečišťování životního prostředí. Největším problémem v současnosti je znečištění ovzduší kvůli velkému množství aut projíždějících přes centrum města. To přispívá také k větší prašnosti a samozřejmě i hluku. Ale i tak je Kroměříž poklidným místem, které snoubí dostatečnou občanskou vybavenost s krásným prostředím parků a zahrad pro odpočinek a relaxaci.

Město, jehož rozloha čítá kolem 796 km², se nachází v nadmořské výšce mezi 190 – 324 metry nad mořem, a to kvůli tomu, že se město nachází ve svahu. Dnes zde žije okolo 29 035 obyvatel.

V minulosti byla Kroměříž známá také jako průmyslové město, a to díky společnosti Magneton, dříve PAL. I dnes je firma jedním z největších zaměstnavatelů v okrese. Mezi další významné podnikatelské subjekty patří firmy Kmotr Kroměříž a. s., Plastika a. s. a ENAPO. Firmy se většinou snaží o co nejmenší zatížení životního prostředí a dokazují to nejen certifikáty kvality a managementu environmentu, ale také zapojováním do městských akcí na podporu rozvoje povědomí o životním prostředí.

V minulosti, v době vlády komunistické strany, se nejen Kroměříž potýkala s nezájmem o jakoukoli ochranu životního prostředí. V té době se neřešilo, jestli hnojiva, která se používají na polích, jsou bezpečná nejen pro lidi, ale také pro zvířata anebo jestli nebudou zanechávat rezidua nebezpečných látek v půdě. Pojem životní prostředí vlastně v té době ani neexistoval. Hlavy státu měly hlavně starost, aby vyrostlo více plodin než obvykle, ale jak vyrostou, respektive jaká hnojiva a podpůrné látky se pro podporu růstu použijí, je nezajímalo. Ani

starost o skládky nebezpečných nebo komunálních odpadů a jiného odpadu nebyla v té době nějak významná, proto se v dnešní době likviduje a rekultivuje tolik skládek odpadů, ať už nebezpečných látek, nebo starých ekologických zátěží.

Dnes hodně aktuální téma jsou obnovitelné zdroje energií a jejich využití. Místo umístování solárních panelů na střechy budov, kde v podstatě nic jiného být nemůže, se umisťují na úrodnou půdu, a zabírají tak místo pro pěstování plodin. Vhodná obnovitelná energie se dá získat například pomocí větrných elektráren, jenže ty většinou vadí lidem, žijících v místě vybudování této elektrárny. V okolí Kroměříže se nachází pár solárních elektráren, které ale patří spíše soukromým vlastníkům. Z těch větrných zde nalezneme jednu, avšak až v Hostýnských vrších, na Svatém Hostýnu. Vodní elektrárna se v blízkosti města nachází již od roku 1924, kdy byla jednou z nejmodernější staveb svého druhu v Evropě, a stala se tak předlohou pro další podobné stavby.

V bakalářské práci jsem se věnovala městu Kroměříž, které je mým rodným městem, a mám k němu proto velmi blízký vztah, a jeho postoji k životnímu prostředí. Město se dlouhodobě potýká se špatným stavem ovzduší. V minulosti bylo zasaženo několikrát povodněmi, které v roce 1997 velmi významně poškodily část města, Podzámeckou zahradu, průmyslový areál, ale i obytné části města. Naštěstí se vybudovaly protipovodňová opatření a od povodní v roce 1997 se již tak ničivé nedostavily.

V teoretické části práce rozebírám jednotlivé složky životního prostředí jako je již zmiňované ovzduší, voda nebo půda. V praktické jsem využila SWOT analýzu pro zhodnocení silných a slabých stránek města nejenom v oblasti životního prostředí. Také příležitosti a hrozby města jsou vztažené na celou řadu oblastí. U kapitol praktické části jsou poté návrhy na jejich možné řešení.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ POJMY

První kapitola bakalářské práce se věnuje vysvětlení základních pojmů týkajících se životního prostředí. Ve Výkladovém slovníku základních pojmů z oblasti udržitelného rozvoje jsou uvedeny jednotlivé definice a vysvětlení k pojmům. [1]

1.1 Životní prostředí

K tomuto pojmu existuje hned několik definic. Mezi nejznámější definice patří například:

1. Definice Tbiliská, která byla přijata na konferenci v Tbilisi v roce 1979. Definici zní: „životní prostředí je systém složený z přírodních, umělých a sociálních složek materiálního světa, jež jsou, anebo mohou být s uvažovaným organismem ve stálé interakci“. (Remtová, 2009, s. 56)
2. Definice dynamická, kterou formuloval norský profesor Wika, a která byla přijatá na konferenci UNESCO v Paříži v roce 1967, zní „životní prostředí je ta část světa, se kterou je živý organismus ve stálé interakci, to znamená, kterou používá, mění a která se musí přizpůsobovat“. (Remtová, 2009, s. 56)
3. Definice uvedena v zákoně České republiky č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, zní: „vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména: ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.“ (Remtová, 2009, s. 56)
4. Definice uvedena v normě ČSN EN ISO 14001, zní: „prostředí, ve kterém organizace provozuje svou činnost a zahrnující ovzduší, vodu, půdu, přírodní zdroje, rostliny a živočichy, lidi a jejich vzájemné vztahy“. (Remtová, 2009, s. 56)

1.2 Agenda 21

Jedná se o jeden z pěti dokumentů, přijatý na tzv. Summit země, tedy Konferenci OSN o životním prostředí a rozvoji, v Rio de Janeiru v červnu 1992. Konference měla za cíl vytyčit hlavní doby realizace trvale udržitelného rozvoje v praxi. (Remtová, 2009, s. 15)

Tento dokument, který má až 500 stran, je tzv. akční plán neboli dynamický program, kdy jednotlivé státy mají za úkol tento plán zabezpečit. (Remtová, 2009, s. 15)

1.3 Místní agenda 21

Tento program pro uplatnění udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni vznikl na základě 28. kapitoly dokumentu Agenda 21, který je zmíněný výše. Česká republika na Summitu 1992 tento dokument a závazek dodržení přijala. (Remtová, 2009, s. 15)

Fungování Místní agendy 21 lze definovat jako proces, který prostřednictvím zkvalitňování správy veřejných věcí, strategického plánování a zapojování veřejnosti do veřejného života a využívání všech dosažených kvalit života ve všech jeho aspektech a směřuje k zodpovědnosti občanů za jejich životy i za životy ostatních bytostí v prostoru a čase. (Remtová, 2009, s. 15)

V Česku se aktivita Místní agendy 21 začala rozvíjet až kolem roku 1997, tedy pět let po Konferenci v Rio de Janeiru. Aktivita se rozvíjela hlavně díky zahraničním finančním podporám nevládních organizací. Koordinátorem pro Českou republiku je nyní česká informační agentura životního prostředí CENIA, která zajišťuje základní i aktuální informace z oblasti, zpracovává kontakty a informační zdroje v rámci České republiky i mimo ni. Provozuje také databázi projektů Místní agendy 21 v České republice. (Remtová, 2009, s. 15)

1.4 Agroturistika

Jeden ze způsobů trávení volného času, kdy lidé tento čas prožívají na venkovních farmách a statcích takovým způsobem, který je totožný nebo se jen maličko odlišuje od místního způsobužití. (Remtová, 2009, s. 15)

1.5 Ekoturistika

Pojem ekoturistiky byl definován v roce 1991 Mezinárodní společností pro ekoturismus. Pojem lze definovat jako „odpovědné cestování ve vzdálených přírodních nebo chráněných či málo navštěvovaných oblastech, které nenarušuje tamní životní prostředí a přispívá k pohodě místních obyvatel“. (Remtová, 2009, s. 15)

1.6 Ekologické zemědělství

Definuje ho zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, v ustanovení paragrafu následovně: „Zvláštní druh zemědělského hospodaření, který dbá na životní prostředí a jeho jednotlivé složky stanovením omezení či zákazů používání látek a postupů, které zatěžují,

znečišťují nebo zamožují životní prostředí nebo zvyšují rizika kontaminace potravního řetězce, a který zvýšeně dbá na vnější životní projevy a chování a na pohodu chovaných hospodářských zvířat v souladu s požadavky zvláštního právního předpisu (Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů)“ (Remtová, 2009, s. 15)

1.7 Environmentální dopad

Podle České státní normy EN ISO 14001 je tento dopad definován jako „jakákoliv změna v životním prostředí, ať nepříznivá či příznivá, která je zcela nebo částečně způsobena činností, výrobky či službami organizace“. Tento termín se používá i jinde než jen v environmentální oblasti, například pro vyjádření celkové změny v životním prostředí. (Remtová, 2009, s. 18)

1.8 Evropská agentura životního prostředí

Tato agentura byla založena jako podpora udržitelného rozvoje Nařízením EEC č. 1210/1190 ve znění Nařízení EC č. 993/1990 a svoji činnost, která je zaměřena na sledování a zlepšování evropského životního prostředí, zahájila v roce 1994. Úkolem této agentury je tedy poskytovat aktuální relevantní a spolehlivé environmentální informace pro politické a veřejné rozhodování. (Remtová, 2009, s. 22)

1.9 Evropská charta pro udržitelnou turistiku v chráněných oblastech

Evropská federace pro parky vypracovala tuto chartu a začala ji používat od roku 2001. Charta se skládá z následujících jedenácti zásad:

1. Považovat Evropské chráněné oblasti za základní část našeho dědictví, které musí být zachováno pro současnou i příští generaci
2. Vyvíjet a řídit turistiku v chráněných oblastech udržitelným způsobem s ohledem na potřeby životního prostředí, místních obyvatel, místního podnikání a návštěvníků
3. Udržovat partnerské vztahy
4. Připravit a zavést udržitelnou strategii turistiky a akční plán pro chráněné oblasti
5. Seznamovat všechny návštěvníky se všemi aspekty této turistiky
6. Podporovat produkty specifické pro danou oblast, které přispívá k jejímu poznání

7. Efektivně informovat návštěvníky o specifických kvalitách dané oblasti
8. Zvyšovat znalosti o chráněných oblastech a o problematice udržitelnosti u všech, kdož v turistice pracují
9. Zajišťovat podporu turistiky, aniž by tím byla dotčena kvalita života místních obyvatel
10. Chránit přírodní a kulturní památky jak pro turistiku, tak během turistiky
11. Monitorovat vliv návštěvníků za účelem snížení jejich negativního dopadu

(Remtová, 2009, s. 23)

1.10 Evropská strategie udržitelného rozvoje

Tato strategie byla přijata na zasedání v červnu roku 2001 ve švédském Goteborgu. Jejím základem je potřeba, aby ekonomický růst, sociální soudržnost a ochrana životního prostředí byly realizovány společně. (Remtová, 2009, s. 23)

1.11 Globální fond životního prostředí

Fond byl založen roku 1991 jako stálý mechanismus podporující mezinárodní spolupráci. Tento fond má poskytovat finanční, organizační a odbornou projektovou podporu při řešení závažných globálních problémů životního prostředí v šesti následujících oblastech:

1. Ochrana biodiverzity
2. Ochrana ozonové vrstvy
3. Ochrana před změnou klimatu
4. Ochrana mezinárodních vod
5. Ochrana před persistentními organickými polutanty
6. Ochrana půdy a boj s desertifikací

(Remtová, 2009, s. 24)

1.12 Natura 2000

Podle jednotných principů Evropské unie všechny státy, které do unie patří, vytvářejí na svém teritoriu soustavy chráněných území. Natura 2000 si klade za cíl zabezpečit ochranu druhů rostlin, přírodních stanovišť i živočichů, které jsou právě z pohledu umístění, evrop-

sky nejvýznamnější, nejvíce ohrožené anebo jinak významně omezené místem svého výskytu. Jedná se o tzv. endemické druhy, tedy druhy rostlin a živočichů, které se nachází jen a pouze na svém původním místě a nikde jinde na světě. Pod Naturu 2000 spadají tzv. ptačí oblasti, čili místa, pro které platí směrnice č. 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků a pro druhou oblast ochrany, což jsou území významná pro Společenství, platí směrnice č. 92/43/EHS. (Remtová, 2009, s. 36)

1.13 Udržitelný rozvoj

Pojem definovaný Světovou komisí pro životní prostředí a rozvoj v roce 1987. Zaobírá se tím, jak by se měla společnost chovat k životnímu prostředí, aby ho nepoškozovala budoucím generacím, ale spíše se snažila ho ozdravovat. Definice zní „takový rozvoj společnosti, kdy současná generace uspokojuje svoje potřeby tak, aby neomezila uspokojování potřeb budoucích generací“. (Remtová, 2009, s. 48)

V českém zákoně číslo 17/1992 Sb., o životním prostředí je udržitelný rozvoj definován jako „rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů“. (Remtová, 2009, s. 48)

1.14 Udržitelný rozvoj v České republice

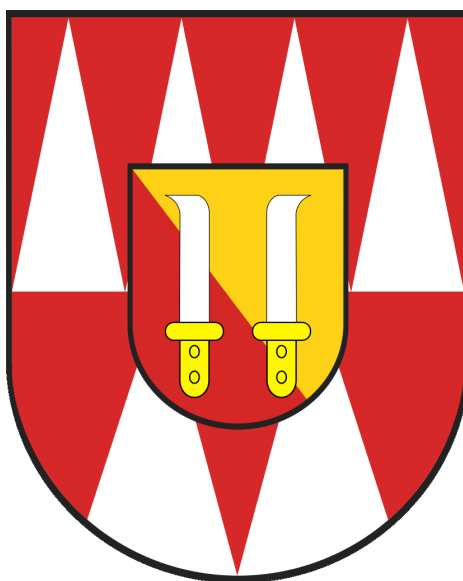
Podle Českých státních norem ISO 14050 je definice udržitelného rozvoje v České republice taková „Uspokojení potřeb současnosti bez ohrožení schopnosti budoucích generací uspokojovat jejich vlastní potřeby“. (Remtová, 2009, s. 50)

1.15 Udržitelný cestovní ruch

Definice zní „takový cestovní ruch, jenž uspokojuje potřeby současných cestovatelů a hostitelských regionů, zatímco jsou chráněny a zlepšovány jeho možnosti do budoucna. To si lze představit jako řízení všech zdrojů tak, že ekonomické, sociální a estetické potřeby jsou naplňovány, zatímco je udržována kulturní integrita, nezbytné ekologické procesy, biologická diverzita a systémy potřebné pro život“. (Remtová, 2009, s. 51)

2 KROMĚŘÍŽ

Tato kapitola bude věnována popisu města, jeho vzniku a historii, tak jako současnosti a vyhlídek do dalších let. Město v posledních letech znovu získalo zájem o své obyvatele a snaží se oživit nejenom kulturní dění a tradice ve městě, ale i zlepši podmínky pro život jak lidem, kteří zde žijí, tak i pro turisty, kterých sem každý rok zavítá velké množství. Je ovšem otázkou jak velký vliv má právě turistika na životní prostředí ve městě. Jestli turisté ohrožují životní prostředí nebo na něj nemají až tak velký negativní vliv.

Obrázek 1 Erb města [46]

2.1 Historie města

Město přezdívané Hanácké Athény se nachází na pravém břehu řeky Moravy, v jižní části Hornomoravského úvalu. Úrodná Haná má velmi příznivé podmínky pro život a okolní krajina Kroměříže, kterou tvoří z větší části rovina nebo mírně zvlhčený terén, je hojně využívána k zemědělské činnosti [2].

Kroměříž se řadí mezi jedno z nejstarších měst na Moravě. Je také významným místem z historického hlediska. Odehrálo se zde několik významných historických událostí, a to nejen pro Kroměříž. Za zmínku stojí například Říšský sněm, který se konal 22. listopadu 1848, kdy byl do Kroměříže přesunut z Vídně [2].

První zmínky o městě najdeme již v 7. století, kdy se zde nacházelo slovanské osídlení. Okolo 12. století pak najdeme v historii zmínky o tržní osadě, která patřila Olomouckému

biskupovi Janu II., ten ji koupil od moravského markraběte Oty, a díky této události se Kroměříž stala součástí majetku olomouckého biskupství. Díky významné pozici se Kroměříž stala centrem biskupského panství, a tím začal její rozmach. Roku 1260 nechal olomoucký biskup Bruno von Schauenburg Kroměříž povýšit na město, pro obranu města a jeho obyvatel ho nechal obehnat hradbami a městskými branami a na místě dnešního Arcibiskupského zámku nechal vybudovat gotický hrad. V tomto období se Kroměříž stává oblíbeným letním sídlem olomouckých biskupů [2] [3].

V 15. století započala stavba kroměřížského zámku. Přestavbu nechal provést biskup Stanislav Thurza, ten se shlédl v městu renesanční kultury, v Krakově, a chtěl dát Kroměříži stejnou podobu, zasloužil se tak o jednu z mnoha krás dnešního města [2].

Město prožilo za Třicetileté války těžké chvíle. Bylo obléháno a poté dobyto švédskými vojsky, a obyvatelé, kteří přežili, se poté potýkali s morovou epidemií. Město zažívalo období rozmachu, ale i úpadku, a to mezi lety 1715 – 1716, kdy bylo město zasaženo morem a velká část jeho obyvatel moru podlehla. Po krušném období se město pod vedením biskupa Karla Liechtensteina z Kastelkornu začalo vzpamatovávat. Byla započata oprava zámku ve stylu renesančně-barokním, dále přestavby renesančních domů na Velkém náměstí, upravována byla též Podzámecká zahrada a započala výstavba Květné zahrady. Další ránou pro město bylo obležení pruskými vojáky, kteří jej vydrancovali spolu s celým krajem. Tato událost se opakovala dvakrát, a to v roce 1742, kdy do města vtrhly poprvé, a poté v roce 1758. Zůstalo po nich zničené město a vypálený zámek, kdy byla zničena zámecká věž. V období kolem roku 1815 se začalo v Kroměříži s částečnými úpravami prostředí. Jeden z nejdůležitějších záměrů bylo narovnání toku řeky Moravy a vybudování mostu přes řeku. Byla také zvětšována Podzámecká zahrada. Dále byl zasypán hradní příkop, díky čemuž vzniklo dnešní Sněmovní náměstí před zámkem [2] [3].

Významnou historickou událostí je zasedání Říšského sněmu, který byl do Kroměříže přesunut z Vídně. Tento sněm se konal 22. listopadu 1848 a jeho ústava nikdy nebyla přijata. Ve druhé polovině 19. století se město setkává s rozmachem českého kulturního života. Nejenom kulturnímu a společenskému životu se dostává růstu, ale město se také stává významným průmyslovým a potravinářským centrem. Je sem také přivedena železnice, která Kroměříž spojila s Vídní. I nadále si město udržuje významný status kulturního a vzdělaného centra střední Moravy. V období protektorátu Čechy a Morava dochází ke zničení židovské synagogy i židovského hřbitova a židovští obyvatelé jsou nuceni k deportaci [3].

Další vývoj Kroměříže již nebyl tak divoký. Od počátku 20. století se město začíná rozvíjet a získává podobu moderního města. Centrum Kroměříže, tedy historická část města, bylo roku 1978 prohlášeno za městskou památkovou rezervaci. Od 90. let proběhla obnova historického centra a v roce 1995 se Kroměříž spolu se svými zahradami, Květnou a Podzámeckou zahradou, stala národním kulturní památkou České republiky. Nejkrásnějším městem ČR se stala o dva roky později. Součástí Listiny světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO se Kroměříž stala roku 1998 [3].

2.2 Současná podoba města

V dnešní době je Kroměříž, druhé největší město Zlínského kraje, významným centrem nejen kulturních akcí a společenského života, ale také jedním z nejnavštěvovanějších míst nejenom Zlínského kraje. Stále se zvyšující počet turistů má příznivý vliv pro místní podnikatele i město samotné, Kroměříž má totiž pořád co nabídnou. Koná se zde velké množství kulturních, hudebních i společenských akcí a v posledních letech se zastupitelstvo pustilo do obnovování tradic města. Hanácké Athény v sobě mají velký potenciál, a to nejen v oblasti turistiky.

2.3 Minulost města

Mezi lety 1958 – 1959 proběhlo vypracování asanačního plánu města, podle kterého poté proběhly některé z asanačních prací. Významné byly například práce na rekonstrukci Velkého náměstí, ty proběhly mezi roky 1960 – 1961. Také Podzámecká zahrada a Květná zahrada se dočkaly asanace zahradních architektur, renovací a oprav uměleckých objektů.

Proběhla také rekonstrukce vnitřního památkového jádra města, tak, aby vyhovovalo potřebám rozrůstajícího se cestovního ruchu. Podle plánů schválených tehdejší československou vládou byly vystavěny mimo jiné nové sídliště, obchodní centra a služby, a také vysazování nové a zároveň udržování stávající městské zeleně.

Město známé jako sídlo arcibiskupů, kulturní a historické místo zaznamenávalo v minulosti spíše pomalý růst industrializace a rozvoje průmyslu. I když se zde nacházel největší zaměstnavatel v okrese, který v tehdejší době dokázal dát práci až 4 000 lidem. I dnes je MAGNETON největším zaměstnavatelem, ale bohužel s mnohem menším počtem zaměstnaných lidí.

2.4 Strategický plán města Kroměříž na léta 2010 - 2020

Tento plán si město nechalo vypracovat v souladu s národními strategiemi, například s Národním strategickým referenčním plánem, s Národním rozvojovým plánem pro roky 2007 – 2013 a v souladu se Strategií udržitelného rozvoje České republiky. Dokument slouží jako opora pro rozvojové aktivity subjektů, které působí na území města Kroměříž, a jejich cíle jsou v souladu s tímto dokumentem. Dokument přispívá k vytvoření vyšší úrovně konkurenceschopnosti města při řešení konkrétních rozvojových projektů, jenž umožňují další rozvoj města, a také přispívají ke zvýšení kvality života jeho obyvatel [4].

Pro sepsání dokumentu byla vytvořena skupina pracovníků z řad členů Rady města Kroměříže a poté z jednotlivých vedoucích pracovníků odborů Městského úřadu Kroměříž. Předmětem strategického plánu v oblasti životního prostředí je pro město prioritou především péče o zeleň ve městě, její údržba a rozšiřování ploch veřejné zeleně. Strategický plán řeší několik oblastí, od obyvatel města, přes zaměstnanost, turistiku a v neposlední řadě se také věnují otázce životního prostředí. Věnuje se také podpoře efektivity energetické spotřeby budov a využívání alternativních zdrojů energií. Město má v plánu se této oblasti více věnovat, a to tak, že bude postupně zateplovat všechny své administrativní budovy, ale i obytné budovy ve správě města a budovy veřejné. Taktéž se plánuje výměna nevyhovujících oken, za okna, která splňují tepelné izolační požadavky. Bude také snaha o zařazení většího podílu alternativních zdrojů energie. Pod strategický plán také spadá informovanost obyvatel města o životním prostředí a jeho ochraně. Osvěta probíhá celoročně pomocí různých akcí, přednášek, jak pro veřejnost, tak i pro nejmenší obyvatele, tedy na školách, kdy se děti účastní různých projektů na podporu životního prostředí a znalostí o jeho ochraně. Pořádají se také workshopy na toto téma, taktéž pro všechny věkové kategorie [4].

2.4.1 Voda

V minulosti voda způsobila v okrese Kroměříž nemalé škody, když při povodních v roce 1997 zničila část města. Zasáhla tehdy nejenom obytné domy, ale i průmyslovou zónu a Podzámeckou zahradu. Pro možné budoucí povodně bylo na části území města opatřením Krajského úřadu dle § 66 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vyhlášeno záplavové území řeky Moravy [4] [5].

Dále je podle Nařízení vlády č. 61/2001. Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových a odpadních vod nutno dosáhnout v povrchových vodách takových imisních hodnot standardů, které jsou uvedeny v příloze číslo 3 k Nařízení vlády č. 61/2001 Sb. [6].

Největší znečištění povrchových mají na svědomí vody komunální a odpadní. I když tyto vody a splašky projdou čističkou odpadních vod, nikdy nemůže být stoprocentně zajištěná jejich naprostá čistota. Ve vyčištěné vodě zůstávají rezidua antibiotik, hormonální antikoncepce a jiných léčiv, které nejsou ani ty nejlepší filtry schopny zachytit.

Nejenom na ovzduší, ale i na kvalitu vod má velký význam silniční doprava.

2.4.2 Ovzduší

Podle zdrojů Strategického plánu je na území města deset stacionárních velkých znečišťovatelů ovzduší a mnoho dalších, středních a menších znečišťovatelů. Úplně zcela přesně se to ale říci nedá. Za jeden z největších problémů ve městě je považována silniční doprava. Středem města totiž vede páteřní silnice, spojující další významná města okresu, a jelikož se zde nachází pouze jeden silniční most přes řeku Moravu, tak je každodenně velmi přetěžován, a přes město projedou denně tisíce aut [4].

Most se nachází u města ještě jeden, ale bohužel jde o dálniční most, který měl být podle původních plánů bez dálničního poplatku, a měl sloužit jako obchvat pro nákladní dopravu a osobní automobily, které se centru chtějí vyhnout. V době, kdy se opravoval most Karla Rajnocha, to tak skutečně bylo a v centru města to znatelně omezilo pohyb aut, jak nákladních, tak i osobních, ale bohužel to bylo pouze časově omezené řešení situace, a po dokončení rekonstrukce mostu Karla Rajnocha se obchvat města znovu zpoplatnil.

Jako další zdroj znečištění ovzduší v blízkosti města je specifikována farma pro chov prasat SZP Těšnovice a. s., která leží asi 4 kilometry jihovýchodně od města. Z této farmy se do ovzduší dostává značná dávka amoniaku a jiných organoleptických emisí.

2.4.3 Půda

Úrodné nivní půdy Hané jsou od nepaměti využívány jako jedny z neúrodnějších polí. Daří se zde nejrůznějším plodinám, hlavně obilovinám, kukuřici, řepce olejné, ale i máku nebo kmínu. Obhospodařování takto velkých ploch má ale i své stinné stránky. Půda často podléhá působení větrné i vodní erozi, kdy je úrodná půda splachována nárazovými a vytrvalými

dešti nebo z rovných ploch odváta větrem. Půdy jsou také často zatíženy toxickými látkami, například z bývalých skládek odpadů, ale i látkami, které mohou nevhodně měnit chemické složení půd. Mezi tyto látky se řadí třeba průmyslová hnojiva, ochranné postřiky na plodiny a jiné látky, ty jsou poté při deštích splachovány z rostlin a dostávají se tak do půdy, a rostliny je z půdy znovu čerpají [4].

Za větší zásahy do půdy můžeme považovat například těžební práce, většinou se jednalo o těžbu písku, hlíny anebo šterku. Tyto těžební místa jsou dnes většinou zatopeny podzemní vodou, a jedná se například o bývalé šterkoviště, dnes rybník Šlajza nebo rybník Hráz a také Medkovy rybníky. V okolí Kroměříže i dnes probíhá těžba písku a šterku a to nedaleko ve městě Hulín [4].

2.4.4 Odpady

V okolí města funguje jednotný systém pro zpracovávání odpadů. Po dlouhých letech zdokonalování provozu svozu a následné manipulaci s odpady, byla vypracována síť zajišťující sběr papíru, plastů, skla a také bioodpadů z domácností, tento svoz bioodpadu ale funguje jen ve městě. Pro svoz komunálního odpadu byla zvolena firma Biopas, spol. s r. o. Kroměříž, která sváží odpad na skládku nedaleko od Kroměříže, do obce Nětčice na skládku Kuchyňka, kterou provozuje firma DEPOZ, spol. s r. o. Firma DEPOZ se zabývá jak provozem skládky odpadů komunálního, tak i recyklaci stavebního odpadu a najdeme zde i kompostárnu [7] [8] [9].

Svážení odpadů z okolí Kroměříže je členěn na jednotlivé dny v týdnu. Každý den se tedy sváží jiná komodita. Odpad, který se separuje, tedy odpad tříděný, do kterého patří papír, sklo a plasty, se ze sběrných kontejnerů v jednotlivých obcích, sváží do města Hulín, kde je ve firmě RESO dále tento tříděný odpad zpracován. Ve firmě ovšem zpracovávají pouze papír a plasty. Vytříděné sklo se vozí do Skláren Kyjov, kde je recyklováno. V obci Polkovice funguje kompostárna pro zpracování bioodpadu, kam je dovážen bioodpad z Kroměříže. Firmu provozuje pan Ing. Filip Hlavinka za podpory Evropské unie a Státním fondem životního prostředí ČR [10].

Další kompostárnou, kterou využívá firma Biopas je podnik Kera, který se zabývá výrobou hnojiv, substrátů, dekorační a mulčovací kůry a keramzitu od roku 1993 [11] [12].

Ve městě je provozován i sběrný dvůr na separovaný odpad na sídlišti Zachar. Tento sběrný dvůr provozuje opět firma Biopas a občané města Kroměříž zde mohou odkládat například

nebezpečný odpad, jako jsou pneumatiky, staré barvy, laky, baterie a jiné nebezpečné předměty. Z okolních obcí je nebezpečný odpad svážen pravidelně dvakrát do roka firmou Biopas [13].

2.4.5 Hluk

Největším producentem hluku ve městě je samozřejmě doprava. Jelikož přes město vede pouze jedna hlavní silnice s jediným silničním mostem, je hlukové zatížení oblasti, především v době dopravní špičky, velmi velké [4].

Hluk z průmyslového areálu je často opomíjený. Jelikož areál přes řeku sousedí s Podzámeckou zahradou, a může tak nastat situace, kdy probíhá v průmyslovém areálu nějaká hlučnější práce, která by mohla rušit klid místních obyvatel. Ale nejenom tento areál je občasným viníkem zvýšeného hluku. I samotná údržba Podzámecké zahrady a vlastně veškeré zeleně ve městě způsobuje hluk, který sice může obyvatele obtěžovat, bohužel je ale nezbytný pro upravenost a čistotu města. Proto jsou tyto aktivity plánované přes pracovní týden, kdy jsou lidé v práci a hluk je tak neobtěžuje [4].

2.4.6 Staré ekologické zátěže

V legislativě se pojem stará ekologická zátěž nevyskytuje, i když je to v posledních letech časté téma, a na vypořádávání se s nimi jsou vynaloženy nemalé finanční náklady, většinou poskytovány z dotací Evropské unie. Za starou ekologickou zátěž je považován prostor, kdy je závažnou kontaminací nebezpečných látek znehodnocena kvalita podzemních i povrchových vod anebo je kontaminována půda. Většinou se takové zátěže vyskytují v místech bývalých skládek odpadů, již nefungujících průmyslových či vojenských areálů, místa kde v minulosti probíhala těžba nerostů nebo se tam nacházely sklady nebezpečných látek, hrozí únik těžkých kovů a jiných nebezpečných látek. Jsou to tedy dlouhodobě existující skryté hrozby v krajině. Pokud je skládka označená za starou ekologickou zátěž, tak buď není znám pachatel anebo, pokud to byla právnická osoba, již neexistuje [13] [14].

Právní předpisy pro řešení starých ekologických zátěží a jejich náprav jsou uvedeny v zákonu č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, a také v zákonu č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, tento zákon byl ale zrušen k 1. 5. 2004 a byl převeden do novely zákona č. 93/2004 Sb., kterou se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí). K 1. lednu 2015 vzešla v platnost novela zákona č. 229/2014 Sb., zákon, kterým

se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tato novela od roku 2024 zakazuje ukládat směsný komunální odpad na skládky odpadů. Má tak dojít k větší působivosti ve třídění odpadů a jejich následnému zpětnému použití, tedy recyklaci, nebo další možnosti použít vytríděný odpad jako alternativní tuhé palivo [14] [15] [16] [17] [18].

2.5 Spalovna biomasy Roštín

Obnovitelné zdroje jsou v dnešní době velmi aktuální téma. Nejen větší společnosti, ale i malí podnikatelé nebo menší obce se snaží být energeticky soběstační. Takovou soběstačnost může zabezpečit například pořízení fotovoltaických elektráren nebo v případě obcí spalovny biomasy. V regionu Kroměříže taková jedna spalovna biomasy funguje. Nachází se v obci Roštín a byla uvedena do provozu v roce 2002. Vyrobeným teplem dokáže zásobit 170 domácností a dalších 8 objektů veřejné správy obce, mateřskou školku, kostel, faru a základní školu. Jako palivo pro tuto spalovnu slouží biomasa, tedy řepková a obilná sláma, odkupovaná od místních zemědělců [19].

Volba spalovny biomasy v obci Roštín byla z důvodu toho, že do obce není zaveden plynovod a občané vesnice tak museli v zimě topit převážně tuhými palivy nebo kotli na hnědé uhlí. To ovšem přinášelo značné znečišťování ovzduší. Před zavedením spalovny na biomasu překračovalo denní limity koncentrace oxidu siřičitého, jehož hodnoty dosahovaly 91 g/m³. Po zavedení spalovny se hodnoty snížily na 22 g/m³ [19].

2.6 Vodní elektrárna Na Strži

Mezi lety 1921 – 1923 započala stavba projektu, jenž vypracovali zemští úředníci, inženýři Karel Mikeš a Gustav Madlmayr, pod pověřením Zemského úřadu a Středomoravských elektráren. Elektrárna dostala své jméno podle toho, jak voda v místě dnešní stavby, tedy na jezu, „strhávala“ vodu do náhonu pro panský mlýn. Jez působil mnohé problémy, a byl tak důvodem několika sporů. Díky dobré poloze a síle toku řeky Moravy bylo toto místo ideální pro výstavbu vodní elektrárny. Jako jedné z prvních elektráren jí bylo umožněno použít pro svůj provoz patentu Kaplanovy turbíny. Tyto turbíny byly použity tři, kdy jedno oběžné kolo turbíny má v průměru 2,2 metrů. Náklady na výstavbu elektrárny se vyšplhaly na téměř 14 milionů korun, což v době stavby díla byla astronomická částka. Vybudování vodní elektrárny byl ovšem dobrý tah. V té době to bylo jedno z nejmodernějších zařízení svého druhu

na světě. Elektrárna posloužila jako vzor pro stavbu spousty další vodních děl v naší zemi. Dílo není ale známé jenom díky své technické stránce, ale je také vyhledávané pro své architektonické řešení. Budovu zdobí kultivovaný klasicistický plášť a jednoduchou, ale přesto výraznou fasádou. Její půlkruhová klenutá okna zase představují renesanční altány a protažené arkády vyšší části budovy připomínají podoby empírových staveb. Elektrárnu dnes provozuje společnost Energo-Pro a její výkon se pohybuje okolo 2,8 mega watt [20].

„Elektrárna má technicky přehledné a stavebně vkusné uspořádání. Sloh strojovny a rozvodny, jakož i sloh hospodářských budov, je účelný a ladný. Elektrárna zapadá do krásného okolí, které je nejnavštěvovanějším místem všech kroměřížských občanů.“ (Perůtka, 2012, s. 280)

Elektrárna je tedy od roku 1924 jedním ze zdrojů obnovitelné energie ve městě. Dnes se jako alternativní zdroje energie v okolí města využívá nejvíce solárních panelů, které tak zbytečně zabírají úrodnou půdu. V okolních vesnicích dnes fungují například tepelné spalovny biopaliv, jako je třeba obilí, respektive jeho stéblo nebo třeba štěpku. Taková spalovna dokáže vyrobeným teplem zásobovat jednu až dvě obce, podle počtu obyvatel. Spalovny tak spotřebovávají přebytečný materiál, který odkupuje od místních zemědělců, kteří nedokáží všechno zbytkový materiál spotřebovat sami.

Obrázek 2 Vodní elektrárna Na Strži [47]

3 ZELEŇ VE MĚSTĚ A OKOLÍ

Krajina okolo města má charakter krajiny kulturní, která je tak typická pro střední Pomoraví. Většinou je krajina využívána pro zemědělskou činnost, v menším měřítku zde najdeme lesy. Jsou zde zastoupeny vegetační společenstva, které jsou blízké přírodnímu stavu, a jsou důležitá pro zachování přirozeného genofondu. Takovéto plochy zeleně jsou označovány jako ekologicky významné segmenty krajiny.

Kromě Podzámecké zahrady, která tvoří největší zelenou plochu ve městě, můžeme navštívit Květnou zahradu, ta ovšem slouží spíše pro potěchu oka a pokochání se rozkvetlými záhony, kdežto Podzámecká zahrada je převážně park sloužící k procházkám pod rozkvetlými korunami stromů a piknikům na rozlehlých travnatých plochách. Ostatní městskou zeleň představují spíše menší plochy osázené stromy a keři. Za jednu z větších ploch můžeme považovat Bezručův park, který v posledních letech prošel rekonstrukcí a slouží spíše pro rodiny s dětmi, neboť se zde nachází dětské hřiště s prolézačkami. Dalším menším parkem je plocha na sídlišti Slovan, před budovou někdejšího obchodního domu Prior. Ta také v posledních letech prošla rekonstrukcí, jelikož nebyla mnoho let využívána a její stav se hodně zhoršil. Nově vzniklá odpočinková část ve městě se nachází také na Hanáckém náměstí, bývalém nástupním prostranství kroměřížských Žižkových kasáren. Najdeme zde odpočinkovou část s lavičkami a prolézačky s dětským hřištěm.

Plochy zeleně, které protínají celé město, jsou tvořeny spíše menšími trávníky okolo silnic, na kterých jsou vysázeny stromy popřípadě menší keře. Ostrůvky zeleně jsou i v centru města, například nově v ulici Vodní, kde město nechalo vybudovat lavičky a vysadit pár stromů. Větší plochy se poté nachází mezi obytnými částmi města, mezi jednotlivými obytnými domy a bloky.

4 MĚSTO A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Kroměříž a její okolí je od nepaměti využívána jako zemědělská krajina, jelikož se zde nachází velmi úrodné půdy. Značná zemědělská činnost ovšem může mít negativní následky na životní prostředí v okolí. Kvůli nekontrolovatelnosti používání často i nebezpečných a zakázaných látek v minulém režimu, se do půdy dostalo velké množství škodlivých látek, které se tam můžou nacházet i dnes. Půdám ovšem nehrozí pouze zanesení škodlivými látkami, ale také jejich vyplavování a půdní eroze. Dalším problémem, který ohrožuje životní prostředí, a také zdraví obyvatel, je možný únik a následné znečištění odpadními komunálními vodami. Uniknout mohou jak přímo z kanalizace, tak z čističky odpadních vod. Hrozí i znečištění nebezpečnými látkami z průmyslových areálů, starými ekologickými zátěžemi a dopravou ve městě.

Ekologických zátěží nebo staré skládky odpadů najdeme i v Kroměříži. V minulosti se ve městě nacházela například Cihelna Vážany, která po svém zániku zanechala těžební jámu, která se v posledních letech zaplnila vodou. Voda ovšem stále stoupá, tak jako riziko ohrožení obyvatel, kteří nyní místo využívají k procházkám a rekreaci. Objekt je v soukromém vlastnictví a město tak nemůže dělat nic víc, než že se bude snažit s majitelem domluvit na nějaké nápravě stávajícího stavu pozemku. Jinou ekologickou zátěží, i když ne tak velkou, byly bývalé Rybalkovy kasárny. Město s pozemky mnoho let nic nepodnikalo, ale kvůli zvyšujícímu se možnému ohrožení obyvatel, se rozhodlo, že využije dotační programy Evropské unie, a tak nechalo vybudovat Výstaviště Kroměříž, kde jsou každoročně pořádány jak výstavy zahrádkářské, chovatelské nebo zemědělské, tak se zde pořádá i spousta kulturních akcí pro širokou veřejnost, jako je například Dětský den, Svatováclavské slavnosti a jiné [21].

Cílem města je především snížit hluk a znečištění ovzduší z dopravy ve městě. Nejlepší řešení by byla výstavba obchvatu města. Proběhlo již několik studií, kde by obchvat mohl v budoucnosti být, ale bohužel ani jedno řešení nelze uskutečnit.

Město se také v letech 2006 - 2008 zapojilo do projektu „Zelená pro Zlínský kraj – environmentální vzdělávání jako cesta k udržitelnému rozvoji“. Cílem projektu bylo přiblížit udržitelný rozvoj veřejnosti a získat tak její aktivní účast při řešení environmentálních problémů [4].

Dne 28. července roku 2012 byla zastupitelstvem města schválena nová obecně závazná vyhláška města Kroměříž č. 2/2012, k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně. Cílem této vyhlášky je zajistit zlepšení estetického vzhledu města [22].

Další, avšak také nějakým způsobem přispívajícím rozhodnutím je to, že se chodníky v zimních měsících nebudou ve městě sypat solí, která poškozuje půdu, ale chodníky budou posypávány štěrskem, který je vhodnější jak z ekologického hlediska, tak ho jistě ocení i obyvatelé, kteří se nebudou muset brodit rozbředlým špinavým sněhem. Štěrk se dá poté zamést a není zbytečně přesolována půda.

4.1 Priority v ochraně životního prostředí

Nejvýznamnějším problémem v regionu je určitě znečištění ovzduší, jak emisemi z dopravy, tak i prašností, ke které doprava také význačně napomáhá. Město chce také snížit množství odpadů, které jsou v regionu ukládány, ať už se jedná o odpad komunální, biologický nebo odpad nebezpečný. Snaží se také zvýšit podíl tříděného odpadu a jeho následné recyklace. Další významnou položkou na seznamu je pokles negativního zatížení v oblasti automobilové dopravy a s tím související míra hluku. Město chce také zamezit šíření invazivních druhů rostlin v okolní krajině, aby tyto invazivní druhy nevytlačovaly druhy původní a typické pro tuto oblast. Na místě je také ochrana půdního fondu před erozí půdy, a před neodůvodněnými zábory půdy, která mohla být využita pro zemědělskou činnost. Zemědělská půda totiž často končí pod rozlehlymi plochami solárních elektráren, které mohou být umístěny na střechách budov, a nemusejí tak zabírat úrodnou půdu [4].

4.2 Operační program Životního prostředí, období 2014 – 2020

Hlavním cílem tohoto Operačního programu Životního prostředí 2014 – 2020 je především ochrana a zajištění kvalitního životního prostředí. Také snaha o efektivnější využívání obnovitelných zdrojů a následná eliminace negativních dopadů lidské činnosti na zmírňování dopadů změny klimatu. Program je rozdělen do šesti prioritních os, kde se každá jedna osa zabývá jinou problematikou [23].

1. Prioritní osa – Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní
2. Prioritní osa – Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech
3. Prioritní osa – Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika

4. Prioritní osa – Ochrana a péče o přírodu a krajinu
5. Prioritní osa – Energetické úspory
6. Prioritní osa – Zlepšování stavu přírody a krajiny

Cílem poslední prioritní osy je především zastavení poklesu biodiverzity a zvýšení ekologické stability krajiny. Šestá prioritní osa se dále dělí na dalších šest podskupin:

1. Implementace a péče o území soustavy Natura 2000
 - Tato část bude podporovat projekty, které jsou zaměřené na opatření spojené s implementací soustavy Natura 2000 a monitorování zvláště chráněných území soustavy Natura 2000, včetně stavu populací rostlinných a živočišných druhů [23]
2. Podpora biodiverzity
 - Zajišťuje péči o chráněná území, ptačí lokality a evropsky významné lokality
 - Předchází rozšíření invazivních druhů rostlin a živočichů
 - Investuje do zvyšování adaptivních schopností ekosystémů a druhů, do opatření pro obnovu a výstavbu zázemí pro návštěvníky ve zvláště chráněných územích, evropsky významných lokalitách a ptačích oblastech [23]
3. Obnova krajinných struktur
 - Příprava a realizace prvků územních systémů ekologické stability
 - Obnova a zakládání krajinných prvků – větrolamy, obnova a výsadba alejí a stromořadí, břehové porosty, péče o památné stromy
 - Celkové zlepšení přírodních poměrů v lesích na území Natury 2000 a zvláště chráněných území [23]
4. Optimalizace vodního režimu krajiny
 - Zlepšení morfologie vodních složek krajiny, opatření proti vodní i větrné erozi, omezování negativních důsledků povrchového odtoku vody
 - Zvyšování retenční schopnosti krajiny, obnova přirozených odtokových poměrů, omezování vzniku rizikových situací [23]
5. Podpora regenerace urbanizované krajiny
 - Revitalizace významné sídelní zeleně, preference druhové skladby, které posiluje diverzitu sídelních biotopů
 - Obnova přírodě blízké zeleně v městském prostředí

- Podpora obnovy a rozvoje funkčních ploch městské zeleně, která zlepšuje kvalitu života v urbanizované krajině
 - Výsadba vegetace, jenž je blízká svým charakterem přírodě, která na místě v minulosti byla
 - Regenerace a zakládání nových ploch zeleně kolem sídel
 - Zajištění nevyužitých staveb a jiných objektů nebo jejich odstranění, nacházející se na územích Natury 2000 a zvláště chráněných územích [23]
6. Prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod
- Sanace a stabilizace sesuvů půdy, monitorování oblastí
 - Kategorizace sesuvů, stanovení priorit pro sanaci nejzávažnějších sesuvů
 - Hydrogeologické a geologické projekty na přehodnocení zásob podzemních vod, zásobování pitnou vodou [23]

4.3 Územní systém ekologické stability

Vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Tak zní definice územního systému ekologické stability podle Ministerstva životního prostředí. Řídí se podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a je ve veřejném zájmu, aby se na něm podíleli vlastníci pozemků, ale i obce a stát samotný. Jeho smyslem je zajištění základních prostorových podmínek pro dlouhodobé udržení a posílení jedné ze základních přirozených funkcí krajiny. Jedná se tedy o stabilizovaná území, kde jsou zachovány či obnoveny rozmanitosti původních biologických druhů a jejich společenstev, které mohou příznivě působit na okolní méně ekologicky stabilní části krajiny. Územní systém ekologické stability se dělí na několik úrovní, a to například na biocentra, biokoridory, regionální, místní a nadregionální systém ekologické stability. Podél řeky Moravy se nachází dva nadregionální biokoridory, které spojují biocentra Chropyňský luh a regionální biocentrum Filena. V blízkosti města, v místě bývalého vojenského cvičiště Na Hvězdě se dnes nachází regionální biokoridor [23] [24].

5 TURISTIKA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Turistika, jako každé jiné odvětví, svým způsobem ovlivňuje životní prostředí. Tím, že je Kroměříž a jeho památky významným turistickým místem, které přes letní měsíce navštíví množství turistů, tak i jeho životní prostředí a okolní krajina je svým způsobem ohrožena. Památky, nemovitého i přírodního charakteru, jsou vlastně omezené zdroje, které se zákonitě musí opotřebovávat a degradovat. Když vezmeme například Podzámeckou zahradu, která je významným místem nejen z turistického hlediska, ale je to také místo, které má svůj vlastní život a je domovem několika živočichů a celé řady rostlin a vzácných stromů, tak v případě poškození je to nevratitelný krok, jehož náprava nebude lehká, jak z historického hlediska, tak i z toho finančního. Poškození některých vzácných stromů, které zde rostou po staletí a jsou také útočištěm některých živočišných druhů, je noční můrou nejen pracovníků, kteří se o Podzámeckou zahradu starají, ale také pro návštěvníky, kteří se kochají jejich krásou. Možné řešení představuje například výsadba a budování nových parků, které se svoji stavbou a výsadbou vyrovnají okolní přírodě a budou pro obyvatele města dostupné, tedy v blízkosti města. Ve městě nyní funguje Národní památkový ústav, který se stará jak o obě zahrady, tak o zámek, a snaží se ho co nejvíce zvelebovat a starat se o jeho dobrý stav. Zahrady v posledních letech prošly rekonstrukcemi, a v Květné zahradě se tak otevřely větší plochy pro veřejnost, které byly v minulosti zavřené, a Národní památkový ústav se rozhodl pro jejich obnovení. Nově zde vznikla například Bylinná zahrada, kde se pěstují nejrůznější druhy bylin, lidé se zde mohou procházet mezi záhony a poznávat byliny, které třeba neznaly. Je také možnost zakoupení některých bylinek. Tato část zahrady může také sloužit jako ukázková stezka pro děti, které vyrůstají ve městě, a nemají možnost se svými rodiči zahradničit na svých vlastních zahradách, a nepoznají tak mnoho léčivých i jiných rostlin.

5.1 Turistika

Turistika je v regionu významnou položkou, jak pro město jako takové, pro jeho zviditelnění, ale také pro jednotlivé soukromníky a podnikatele ve městě. Ročně město a jeho okolí navštíví velké množství, povětšinou zahraničních turistů, kteří tady obdivují jak krásu zámku a jeho zahrad, ale mohou se také vypravit na jiné, také velmi zajímavé místa v okolí. Nachází se zde velké množství přírodních a historických památek. Ale turistika nemusí být jenom o návštěvě a pozorování nějakého místa, pořízení pár fotografií a zakoupení turistické známky.

V dnešní době stále více stoupá zájem o takové výlety, ze kterých si člověk odnese především duchovní zážitek, vzpomínku a nové zkušenosti. Může se jednat například o různé víkendové workshopy, různé kurzy, ale i třeba odpracování si pobytu někde na farmě.

5.2 Cykloturistika

Cykloturistika v posledních letech zažívá pozitivní vzestup v celém regionu Kroměřížska. Díky podpoře Evropské unie a jiným dotačním programům se v okolí města, i přímo v jeho centru, vybudovala značná část nových cyklostezek. Město dříve nebylo pro cyklisti úplně vhodné, jediná hlavní cesta přes město je velmi rušná a není dostatečně široká pro auta a kola zároveň, cyklisté ji proto raději nevyužívali. Ale díky vybudování nových cyklostezek, většinou v méně frekventovaných ulicích města, které ale kopírují směr té hlavní, se ve města začalo milovníků kol objevovat více a více. Má to pozitivní vliv nejen na jejich zdraví, ale i na pokles aut ve městě, a tím také zlepšení ovzduší. Není to však masově rozšířený způsob dopravy, drtivá většina obyvatel stále jezdí do práce autobusy nebo auty [4].

Převážně působí cyklostezky jako jeden z mnoha žádoucích a hlavně ekologických způsobů dopravy nejen ve městě, ale hlavně mimo něj. Není to však vždycky tak úplně pravda. Výstavba cyklostezek, které vedou například přes nějakou zalesněnou část, mohou značně poškodit přírodu v okolí. Naruší územní systém ekologické stability, a i zvířata v místě cyklostezky mohou negativně zareagovat. Pokud cyklostezky vedou před chráněná území, je nutno dbát zvýšené pozornosti jak při plánování, ale také samotné výstavbě a následné údržbě a používání stezky [4].

5.3 Ekoturistika

Tento druh cestovního ruchu se specializuje na ochranu přírody a turisté dodržují velkou ohleduplnost vůči životnímu prostředí. Můžeme ji rozdělit na dva typy, kdy se jedná o turistiku, která je založena na poznávání a pozorování přírody. Do této kategorie patří národní parky, chráněné krajinné oblasti a ptačí oblasti, různé rezervace a jiné. Druhým typem je ekoturistika, kdy se turista při svých toulkách i vzdělává. Patří sem tedy naučné stezky, různé pobytové víkendy s procházením těchto stezek i s průvodce [25].

5.4 Agroturistika

Turistka je v regionu v poslední době na vzestupu a agroturistika obzvláště. Lidé z měst, kteří nikdy neměli možnost poznání venkova, stále více vyhledávají příležitosti jak nejen sobě, ale i svým dětem poskytnout kontakt s přírodou a venkovem. Na jednu stranu je to dobře hlavně pro podnikatele, kteří mají například farmy nebo statky, a podnikají spíše v zemědělském a potravinářském průmyslu, mohou tak rozšířit své služby, a poskytovat zážitkové pobyty, kde si lidé vyzkouší, jak se na vesnicích žije, jaká je to práce starat se o hospodářství a následné zpracování produktů, například z kozi farmy, tedy zpracování kozího mléka a následný prodej těchto výrobků. Takovéto pobyty také poukazují na to, jak vypadá příroda, když se o ni člověk stará, a ne když ji nechá člověk ladem, a ta poté degraduje třeba kvůli invazivním druhům rostlin, které vytlačí rostliny původní [25].

Existuje několik druhů agroturistiky, protože za takovou turistiku lze považovat například rybaření u vody nebo projížďka na koních. Může to být i nějaký festival, například čím dál více oblíbené festivaly vín na Jižní Moravě nebo gastrofestivaly všech chutí a vůní, které se konají po celé republice. Ale v turistice v pravém slova smyslu, tedy objevování a poznávání nových míst, jde o něco jiného. Lidé jezdí na farmy a statky proto, aby si oni sami nebo jejich děti vyzkoušeli, jak se žije a hlavně pracuje na takovýchto místech. Na dovolené jde i o to stmelit kolektiv, naučit se něco nového, poznat nové kraje a lidi a poznat naši krásnou zem. Lidé se pobyty na statcích a farmách mohou i vracet ve svých vzpomínkách na dětství, a poté co se odstěhovali do velkých měst, kde později založili rodiny, takový návrat do svých vzpomínek určitě uvítají a ukáží svým ratolestím, jak prožívali dětství oni, bez dnešních moderních technologií a vymožeností. Jde tedy především o navštěvování drobných zemědělců, kteří rádi ukáží své schopnosti a dovednosti při starání se o své farmy, dychtivým návštěvníkům, kteří se touží něčemu naučit či přiučit, a rozšířit si tak své znalosti [25].

Menší zemědělci, kteří nemohou svou velikostí zvládat konkurenceschopnost velkých firem, mohou své podnikání zaměřit na agroturistiku. Poskytnou tak práci dalším lidem a rozšíří povědomí o ekologickém farmaření.

5.5 Národní centrum zahradní kultury v Kroměříži

Centrum poskytuje odbornou, metodickou a edukační pomoc při péči a obnově historických zahrad a parků v České republice.

Nejen toto centrum, ale i zástupci města a nyní Olomoucké Arcibiskupství, neboť byl zámek i s jeho zahradami vrácen v restitucích zpět církvi, se snaží co nejlépe vést a udržet dosavadní kvalitu jak služeb, které k památkám patří, tedy k prohlídkám a akcím, které se zde konají, ale také kvalitu péče o něm. Podzámecká zahrada je největší zelenou plochou ve městě, a nejen proto, že patří na Světový seznam dědictví UNESCO, se musí udržovat v nejlepším stavu. Park je to krásný, klidný, i když se nachází v centru města. A nejen zde se ukazuje, jak dobré služby pracovníci města, kteří mají na starosti péči o zeleň, odvádí. Obě zahrady jsou neodmyslitelně spjaty s pojmem životního prostředí a ekologie jako takové. Nachází se zde mnoho živočichů a rostlin, o které je potřeba se starat a chránit je [27].

5.5.1 Národní památkový ústav

Tato organizace se zabývá vědeckou výzkumnou a odbornou prací, vzděláváním a popularizováním činností, týkající se péče o kulturní památky a jiná památkově chráněná území. Ústav je zřízen jako státní příspěvková organizace řízená ministerstvem kultury, která má celostátní působnost [28].

5.5.2 Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště Kroměříž

Pobočka Národního památkového ústavu byla v Kroměříži založena roku 2006 a její sídlo se nachází v budově bývalé arcibiskupské mincovny. Její činnost se zabývá hlavně agendou památkového zákona, kdy má na starosti vydávání odborných vyjádření jak k obnovám kulturních památek, a tak i k zásahům v rámci památkově chráněných území [29].

5.5.3 Národní památkový ústav, územní památková správa Kroměříž

V roce 2013, respektive k 1. lednu 2013, byla provedena restrukturalizace Národního památkového ústavu a vznikla tak nová pobočka, která se zaměřuje na péči o památkové objekty ve správě státu, jež se nacházejí na území Moravskoslezského, Olomouckého, Zlínského a Jihomoravského kraje, jde celkem o 25 objektů, které má tato pobočka ve správě. Mezi spravované objekty patří i dvě položky na Seznamu světového dědictví UNESCO, a to Kulturní krajina Lednice-Valtice a Zámek a Zahrady v Kroměříži. Sídlo památkové správy se nachází přímo v prostorách Arcibiskupského zámku v Kroměříži [30].

5.6 Projekt Národní centrum zahradní kultury v Kroměříži

Muzeum umění Olomouc a Ministerstvo kultury České republiky – Národní památkový ústav se rozhodly vytvořit projekt, jehož cílem bude, mimo jiné, obnova Květné zahrady v Kroměříži. Tyto dvě státní příspěvkové organizace tedy vytvořily program, ve kterém snoubí odborné aktivity, metodické a vzdělávací projekty, jenž aktivity budou nejenom pro odborníky, ale i pro laickou veřejnost. Mezi své hlavní cíle si tyto organizace kladou převážně zintenzivnění využívání potenciálů českého kulturního dědictví a také kulturních služeb. Jde tedy o zesílení obecného podvědomí o architektuře, která nás obklopuje na každém kroku, ale také o zahradní kultuře, které je neodmyslitelnou součástí naše krásného města. V minulosti byla zahradní architektura považovaná za jedno z vrcholných uměleckých odvětví, a právě projekt Národního centra zahradní kultury v Kroměříži se snaží o získání zasloužilého respektu a úctě k tomuto řemeslu a tradicím. Projekt podporuje osvětové činnosti a vzdělávání v rámci historie a znalostí o zahradní kultivovanosti, a to jak profesionálům, kterým nabízí pomoc a poskytnutí know-how v oblasti péče o historické parky a zahrady, ale také široké veřejnosti, která tak získá podvědomí o tom, že práce a starost o jeden ze skvostů Světového dědictví UNESCO není úplně snadná. Každý ze tří základních pilířů tohoto projektu má své vlastní poslání, které dohromady tvoří ucelený soubor. Například metodická část, metodické aktivity dohlížejí na tvorbu pracovního postupu při obnově památek, a zároveň také hlídá, aby byla do budoucna zajištěna revitalizace obou kroměřížských zahrad jako celku. Pracovníci také poskytují konzultační a poradenskou pomoc správců historických zahrad v celé České republice. Druhá část, která se věnuje odborným aktivitám, pořádá různé semináře, konference, tematické výstavy a naučné expozice. Vydává i vlastní publikace, které mapují zahradní kulturu. Poslední, ovšem neméně důležitá, je část edukační, tedy vzdělávací část projektu, ta se zabývá jak přípravou zaměstnanců historických zahrad nebo firem, které s nimi spolupracují, ale také vzděláváním veřejnosti, které probíhá většinou formou komentovaných prohlídek, seminářů a kurzů pro všechny věkové kategorie. Celé obnovení areálů zámku a zahrad byla spolufinancována z Integrovaného operačního programu Ministerstva kultury, Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví, které si klade za cíl využití objektů památek UNESCO a národních kulturních památek k rozvoji povědomí o nich a k jejich obnově [31].

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 STARÉ EKOLOGICKÉ ZÁTĚŽE

Jak již bylo popsáno v kapitole výše, staré ekologické zátěže představují velmi vysoké riziko znečištění životního prostředí. Nejčastějšími látkami, které mohou unikat ze starých skládek odpadů, jsou těžké kovy, pesticidy, chlorované a aromatické uhlovodíky a ropné látky. Jedná se tedy o místa, kde se v minulosti nacházela nějaká průmyslová stavba, sklady nebezpečných látek a odpadů, zemědělské areály, vojenské sklady, areály a základy nebo místa bývalé těžby nerostných surovin [14] [15].

V okolí Kroměříže se nachází několik takových skládek, většina ovšem nepatří přímo pod město, ale pod jinou obec v okolí. V posledních čtyřech letech se řešila skládka komunálního a stavebního odpadu v místě, v Lutopecnách, které se nachází necelé dva kilometry od města směrem na Morkovice, v místě, jenž se mezi místními říká Cihelna, nejedná se ale o areál bývalé Cihelny Vážany, která se nachází na druhém konci města, ale o bývalou cihelnu, později skládku stavebního a komunálního odpadu, kde se dnes na části areálu nachází provozovna firmy Resta Dakon, která se zabývá zpracováním stavebního odpadu, tedy ukládáním a zpracováním drobné stavební suti [21] [32].

Návrh řešení je v této věci již nepodstatný, protože v minulých třech letech proběhla kompletní rekultivace. Skládka se rozléhá na ploše 54 673 m² a hlavní rekultivační práce spočívaly v odtěžení krycích vrstev zeminy, přesunutí odpadu z jednotlivých hromad, které ležely mimo hlavní ložisko skládky a odvodnění celé skládky. Při rekultivaci byl vybudován rybník, a vytěžená hlína byla použita pro utěsnění povrchu skládky. Dnes, po ukončení rekultivačních prací, se provádějí pravidelné kontroly stavu skládky, a čeká se, až se povrchu dostatečně zatravní, a tím také zpevní, aby místo mohlo být otevřeno pro veřejnost jako místo pro rekreaci. Původně se ještě přemýšlelo nad tím, že by se v místě mohly nacházet fotovoltaické panely pro výrobu elektrické energie, to ovšem obec Lutopecny odmítla, a pojistila si své rozhodnutí novým územním plánem, kde uvedly, že se v místě bude nacházet zeleň [32].

Další starou ekologickou zátěží, která sice nepředstavovala nebezpečné riziko pro obyvatele, se nachází přímo ve městě. Do roku 2005 zde bylo sídlo Rybalkových kasáren, ale po odsunu armády z města začaly budovy chátrat a město muselo začít situaci řešit. V kasárnách bývala posádka dvou tankových pluků. Vojenské sklady pro uskladnění raket se nacházely na neďalekém místě, v areálu Na Hvězdě, kde byly hlavní sklady a vojáci zde také trénovali palebné postavení. Dnes se zde místo zchátralých budov nachází obchodní centrum řetězce Tesco a jiných obchodů. Vzniklo zde i nové výstaviště Floria, kde se dokonce dochovala

jedna z bývalých vojenských budov a občané města si tak mohou dále připomínat vojenskou historii města. Skládky sice nepředstavovala nějaké větší riziko nebo ohrožení pro místní obyvatele, ale i tak byly chátrající budovy nebezpečné. Nebylo prokázáno, že by unikaly nějaké škodlivé látky, proto nebylo potřeba větších zásahů do okolí [32] [33].

Existuje operační program Ministerstva životního prostředí, který se starými ekologickými zátěžemi zabývá. Mezi lety 2014 – 2020 plánuje Ministerstvo životního prostředí poskytnout dotace ve výši více než 2,6 miliard eur na ekologické projekty v celé České republice. Prioritní osa č. 3, oblast podpory 3.4 bude pomáhat řešit jinak složitě financované lokality, a to převážně v rizikových lokalitách, což jsou například skládky nebezpečného odpadu, pesticidů a jiných látek, které představují riziko pro životní prostředí. Oblast podpory 3.4 plně navazuje na úspěšný předchozí Operační program životního prostředí z let 2007 – 2013, prioritní osy 4.2, a také zároveň doplňuje fungující programy pro odstraňování starých ekologických zátěží tam, kde jde využít kofinancování z prostředků Fondu soudržnosti Evropské unie [4].

6.1 Návrh řešení

Nejenom tato akce je důkaz, že jde s takovými objekty udělat něco, co je v zájmu města a jeho obyvatel, a že podobné budovy nemusí jen chátrat a čekat na jejich zbourání. Město by se mělo takovým projektům věnovat více, protože to jistě není jediný takový problém ve městě. Naštěstí se podobných starých ekologických zátěží v okolí města nenachází mnoho.

Město by mělo do budoucna samozřejmě předcházet jakýkoli možný starým ekologickým zátěžím, jako například, že by nechalo schválně zchátrat některou budovu, protože její oprava by stála město hodně peněz, tak by ji raději nechali napospas svému osudu, a až by byla budova nebezpečná pro své okolí, tak by situace teprve začali řešit. Takováto situace nastala před pár lety, když areál bývalých Žižkových kasáren začal být pro své okolí nebezpečný, budovy byly zchátralé a ve většině se zdržovali bezdomovci. Město se snažilo areál prodat, nikdo o něj však nestál, a město nemělo peníze na jeho opravu. Proto musela být jedna budova bývalých kasáren stržena, další odkoupila soukromá vysoká škola. Nové sídlo zde také našli dobrovolní hasiči a pár menších podnikatelů. Dnes se na místě bývalé nástupní plochy kasáren nachází Hanácké náměstí, které funguje převážně jako odpočinková část města pro blízké obytné domy, nachází se zde dětské hřiště s prolézačkami, mnoho laviček

a stromů a plocha, na které se pořádají různé kulturní a společenské akce jako jsou jarmarky, různé vystoupení at' už hudební či jiné.

7 ZDRAVÉ MĚSTO

Každé město, které se přiklání k principu udržitelného rozvoje, podporuje zdravý životní styl svých občanů a zapojuje je do rozhodovacích procesů, je Zdravé město. Je to tedy značka kvality a záruky, že samospráva dělá pro své obyvatele město zdravé a udržitelné, a tak tedy i příjemné pro život. Všechna města, která se mohou tímto titulem pyšnit, jsou sdružována pod jednotlivé národní organizace certifikovaných Světovou zdravotnickou organizací. V České republice se jedná o organizaci Národní síť Zdravých měst, která má pod sebou více jak stovku obcí a měst. Svým partnerským městům poskytují informační servis, konzultace, akreditované vzdělání a odborné poradenství. Kroměříž se ke Zdravým městům připojila v roce 1996, a když v roce 2001 došlo k přijetí aktualizované verze deklarace k projektu, tak se zastupitelstvo města rozhodlo připojit k myšlence udržitelného rozvoje, a také k rozvoji kvality a zdravý svých obyvatel. Tento projekt probíhá pod hlavičkou Agendy 21. Kroměříž jako součást projektu zaštiťuje několik dalších akcí, které pomáhají lidem ve městě k lepšímu a bezpečnějšímu životu. Jedná se například o projekty Bezpečná škola nebo Bezpečná komunita, patří sem také různé kampaně, jako je Den bez úrazů nebo Evropský týden mobility. Mezi společenské akce, které mají v posledních letech velký význam a zapojuje se do nich více a více lidí, se řadí Férové snídane, tedy snídane, většinou uskutečňována v Podzámecké zahradě, kdy každý, kdo přijde, donese nějaký pokrm připravený z Fair Trade výrobků, tedy výrobků pocházející z globálního jihu, kde místní farmáři spadající pod projekt Fair Trade, mají zabezpečený stálý příjem, díky záruce nejnižší ceny, kterou za své plodiny vždy dostanou. Město Kroměříž se stalo jedním z takzvaných Fair Trade měst, a také jedna z místních středních škol se do tohoto projektu zapojila, a tak třeba nekoupíte ve škole v automatu na kávu jinou kávu, než tu pocházející z Fair Trade plantáží. To je ovšem pouze zlomek aktivit, které jsou s Fair Trade a městem spojovány. Přes letní turistickou sezónu se ve městě pořádá několik akcí na podporu Fair Trade, a tím, že se v tu dobu ve městě pohybuje větší množství lidí, mají i akce daleko větší dopad na mysl člověka a mohou tak změnit jeho pohled na životy druhých lidí, kteří nemají takové štěstí. Díky Fair Trade tak stále více lidí také získává povědomí o globálním hospodaření, o tom, jak to funguje jinde, jak se ostatní země staví k tématům jako je například životní prostředí a udržitelný rozvoj [34].

7.1 Návrh řešení

Město dnes pořádá spoustu akcí nejen na podporu udržitelného rozvoje v zemích globálního jihu, ale dává tím také najevo, že mu není lhostejný ani život místních obyvatel, a že se snaží,

aby byly v obraze aktuálního dění ve světě a sami obyvatelé se rozhodli, jestli budou podporovat nekalé praktiky korporátních firem a jejich vykořisťování lidí, kteří nemají jak jinak uživit své rodiny. Dává to ovšem podněty i pro obyvatele města, kteří tak získávají možnost zamyslet se nad tím, jak zde žijeme my. Jestli jim přijde, že v jejich okolí je vše v pořádku anebo se děje něco, co se jim nelíbí a chtěli by to změnit. Město se snaží tyto názory lidí vyslyšet a snaží se je také vyřešit.

Díky Střední škole hotelové a služeb, která se stala jednou ze škol, která se aktivně zajímá o téma Fair Trade a pořádá ve spolupráci s městem mnoho akcí na jeho podporu, tak lidé získávají informace nejen o výrobcích Fair Trade, ale také o způsobu, jak pomoci druhým. Ovšem nejen střední škola je zapojená do tohoto projektu, respektive životní filozofii, ale také některé podniky, například Café bistro Matiné či minipivovar a restaurace Černý Orel jsou hrdými partnery Fair Tradových myšlenek a činů. Ještě více by se mohla zapojit i samotná samospráva města, třeba tak, že by ve svých úřadech nabízeli také kávu pocházející z Fair Trade plantáží.

Obrázek 3 Město získalo certifikát Fair Trade [48]

8 ZELENĚ VE MĚSTĚ

Jak je již psáno v teoretické části bakalářské práce, zeleně ve městě je udržovaná, a to je jednou z hlavních zásad péče o město. Jelikož je Kroměříž turisticky významné místo, je potřeba dbát na upravenost a čistotu města, ale také na jeho vzhled. Ve městě se zeleně nachází pomalu na každém rohu. Ať už se jedná o menší parčíky, jako je například Bezručův park, nebo o menší zelené plochy, které se nacházejí mezi panelovými a bytovými domy. V minulých letech proběhla celá řada revitalizací parků a větším ploch zeleně. Letos se bude město Kroměříž věnovat těm menším plochám, jako je například stromořadí kolem silnic ve městě, nebo kolem polních cest v jeho okolí. Každý rok se díky Technickým službám a jejich pracovníkům město mění, pomocí kvetoucích záhonů s květinami různých druhů, na přehlídku všech barev. Také děti ze škol každoročně vysazují stromy, a podporují tak nejen zeleně ve městě, ale také svůj zájem o přírodu [35].

Obrázek 4 Znak města vysazený v záhonu na Velkém náměstí s pohledem na Arcibiskupský zámek [49]

8.1 Návrh řešení

Největší plocha zeleně, tedy Podzámecká zahrada, patří mezi významnou součást světového dědictví UNESCO, z toho důvodu je omezeno využívání parku. Proto je v jednání vytvoření nového parku v lokalitě Vážanského rybníku, kde by měl vyrůst park o ploše 8,3 ha a sloužil by převážně jako rekreační oblast pro obyvatele města. Další nový park by mohl vzniknout v oblasti Za Hrázou, místními známý jako Bágrák. Již dnes tady funguje biocentrum v okolí rybníku a město by tak chtělo propojit biocentrum s rekreační zónou, která sice v místě již funguje, převážně v letních měsících jako přírodní koupaliště, ale není to přímo městský park. Menší plochy, které slouží zvláště jako rekreační místa, se nachází například podél řeky Moravy, kde je vybudována cyklostezka s množstvím laviček a krásnými vzrostlými stromy, které poskytují příjemný stín v letních měsících [35].

Navrhují se i další úpravy menším zelených ploch napříč celým městem, a ty se postupně realizují. Většinou se jedná o plochy mezi zástavbou, které se upravují a vysazuje se zde nové zeleň v podobě keřů a stromů. Dalším krokem radnice je vystavění dětských a sportovních hřišť pro obyvatele těchto blízkých budov.

Další z parků s multifunkčním využitím je možné vystavět na okraji města na ulici Lutopecká, směrem na Morkovice, za areálem Psychiatrické léčebny. Dnes se tam nachází plocha, která je zatravněna a nachází se zde památkově chráněné území. Plocha slouží převážně jako procházková trasa pro obyvatele venčící zde své psy.

9 EKOLOGICKÁ HROMADNÁ DOPRAVA MAGIS BUS

V roce 2012 se v místních periodikách začaly objevovat zprávy, že má město potíže s provozování městské hromadné dopravy. Hromadnou dopravu jako takovou provozují Kroměřížské technické služby, s. r. o. Firma se také zavázala k ochraně životního prostředí a minimalizace negativních dopadů na životní prostředí, což dokazuje údržbou a výsadbou zeleně a celkové čistotě města. Zabezpečuje to také systém managementu kvality České státní normy EN ISO 9001:2005 a systém environmentálního managementu České státní normy EN ISO 14001:2005. Provoz jak vozového parku, tak celé hromadné dopravy, byl náročný a technické služby na to neměly peníze. Ty několikrát nabízely provoz hromadné dopravy společnosti KRODOS BUS a. s., která v okrese zajišťuje linkovou autobusovou dopravu. Ta ovšem nabídku odmítla [36] [37].

Pan David Petřík dne 31. 1. 2014 podrobně vysvětlil a představil svůj projekt tehdejší starostce Mgr. Daniele Hebnarové i radě města a následně o měsíc později celému městskému zastupitelstvu. Projekt pana Petříka spočívá v tom, že městu nabídl služby své společnosti, tedy zajištění a provoz hromadné dopravy ve městě. Vozový park pana Petříka a jeho společnosti Magic Bus s. r. o., se skládá z vozů, které jsou poháněny ne běžnými pohonnými hmotami, které znečišťují nejen životní prostředí, ale také ovzduší ve městě, ale jejich provoz spočívá ve spalování CNG, tedy stlačeného zemního plynu, který je k životnímu prostředí šetrnější a také je provoz těchto vozů levnější. Autobusy současného dopravce již do sluhují, město je tedy srozuměno s tím, že v blízké budoucnosti se bude muset na nákup a provozování nových dopravních autobusů, vypsát řádné výběrové řízení. Jednatel firmy Magis bus také potvrdil, že je firma ochotna, do výstavby CNG čerpací stanice nejen pro potřeby Magic bus, ale i veřejnosti, a celého projektu městské hromadné dopravy v Kroměříži, investovat až 23 milionů korun. Městu byly na dva dny, mezi 13. – 16. 2 2014, zapůjčeny dva autobusy společnosti Magic bus, jeden pro přepravu většího počtu osob a druhý pro přepravu středního počtu osob. Podle informací ze zprávy pana Petříka je možné vyčíst, kolik která cesta, ať už jeho autobusy nebo autobusy technických služeb, stála. Kalkulace, která byla uveřejněna, poukazuje na to, že provoz autobusů na CNG pohon, se i přej vyšší pořizovací náklady, jak vozy, tak i na stavbu čerpací stanice, vyplatí, je tudíž levnější než nákup a provoz nových vozů na klasické pohonné hmoty. I tak nadále v Kroměříži jezdí autobusy původní, klasické se spalovacími motory [37] [38] [39].

Aspoň jedno pozitivum to však zanechalo, protože se město rozhodlo, že od 1. října 2014 povolí ve městě nasazení jednoho autobusu na CNG od firmy Magic Bus, a to na nově vzniklé lince č. 9, která spojuje místní části Trávníky, Trávnícké Zahrádky, Bílany a Vážany. Linka je obsluhována 14 spoji a jezdí na ní autobus MAN A20 CNG, který má kapacitu až 42 sedících a 31 stojících osob. Je také vybaven dnes již tak neodmyslitelnou klimatizací a připojením na internet pomocí Wi-Fi sítě. Od 1. října roku 2014 je také ve městě otevřena nová čerpací stanice na CNG v areálu firmy Správa a údržba silnic Kroměřížska v Kotojedech, která souží i pro veřejnost. Cena na této trase se pohybuje pro dospělého jedince kolem 10 Kč, pro děti od 6 – 15 let a pro důchodce nad 70 let je to pouze 5 Kč. Trasa, kterou firma Magic Bus zajišťuje je provozována bez jakýchkoli dotací od státu nebo od města, a firma ji prosadila na své vlastní náklady, aby ukázala zastupitelstvu města Kroměříž, že lze jezdit šetrněji s ohledem k životnímu prostředí, a hlavně bez zbytečného plývání a doplácení peněz z rozpočtu města na ztrátový provoz stávající dopravní obslužnosti města [38] [39].

Firma Magic Bus provozuje i již zmíněnou čerpací stanici na CNG. Tato stanice je mobilní a je potřeba denně odebrat minimálně 500kg CNG, jinak by stanice byla převezena do jiného města, kde by byla lépe využita. Naštěstí pro obyvatele měst a firmy není problém takovoto množství CNG denně odebírat. Ve městě totiž na CNG jezdí i auta České pošty, a spolu s linkou číslo 9 je tedy odběr zabezpečen v dostatečném množství [39].

9.1 Návrh řešení

Po přečtení několika článků, jak od pana Petříka z Magic Bus, tak vyjádření Kroměřížských technických služeb, i názorů zastupitelstva města, se čím dál více přikláním na stranu Magic Bus a jejich nabídky provozování CNG autobusů hromadné dopravy. I když jsem z okolí Kroměříže a vychodila jsem zde základní školu, městkou hromadnou dopravou jsem vlastně nikdy nejela. Město a jeho centrum je dobře schůdné pěšky, avšak odlehlejší části, jako například Horní a Dolní zahrady, Kotojedy nebo Vážany jsou už trochu z ruky a pro starší lidi je problematičtější se tam dostat po vlastních nohou. Město s památkami zařazenými na Světový seznam dědictví UNESCO by mělo více dbát na životní prostředí a ekologii všeobecně. Je přeci nesmyslné, aby město dotovalo provoz starých autobusů, když by tyto peníze mohlo využít mnohem smysluplněji. Určitě by stálo za úvahu, kdyby se město dohodlo na nasazení autobusů firmy Magic Bus na více linkách nebo zavedla další nové linky, a pomohla tak městu ušetřit peníze, občanům zpříjemnila a zkvalitnila jízdu a v neposlední řadě také udělala něco pro zdraví všech lidí ve městě a pro životní prostředí.

Nejlepším řešením situace se špatným stavem ovzduší je samozřejmě snaha lidí zlepšit ovzduší ve městě. Kdyby lidé více využívali jízdy na kole, například do práce nebo aspoň nejezdili zbytečně autem přes město, a zaplatili si dálniční známku, kterou jistě využijí i při dalších jízdách autem po republice, tak by to ovzduší, městu, ale i lidem samotným moc pomohlo. V dnešní době, kdy většina lidí má převážně sedavou práci anebo nemají čas jít někam sportovat a starat se tak o své tělo a zdraví, je alespoň jízda na kole vítaným zpestřením. Fungují také různé služby spoludopravy, kdy pokud člověk jezdí za prací do jiného města nebo vesnice, se může domluvit s několika jinými lidmi, kteří tam také pracují, a aby člověk nejezdil v autě sám, nabídne jim spolujízdu, kdy tedy nejenom, že majitel auta ušetří za dopravu pouze sebe sama do práce, ale pomůže jiným lidem v dopravě do zaměstnání, a také sníží počet aut ve městě. Je to sice symbolické řešení, ale kdyby takto uvažovalo více lidí, tak by se výsledky určitě dostavily.

Obrázek 5 Autobus Magic Bus [51]

10 SWOT ANALÝZA

Tato univerzální analytická metoda se zaměřuje na zhodnocení vnějších a vnitřních faktorů, které ovlivňují úspěšnost firmy, organizace nebo například projektu. Využívá se nejčastěji jako situační analýza při zavádění nových výrobků na trh a ve sféře strategického řízení. Dá se použít vlastně všude, kde si chceme utřídit pro a proti, a zjistit, která strana převažuje a jaké nám hrozí hrozby a naopak, co nám, jak se říká, hraje do karet. Hlavní je zaměřit se na důležité a klíčové věci a zahrnovat do analýzy pouze objektivní fakta. SWOT analýza byla vytvořena v 60. letech 20. století Albertem Humphrey, který její název poskládal jako akronym z počátečních písmen názvů jednotlivých faktorů analýzy v anglickém jazyce [40].

Strengths – silné stránky

Weaknesses – slabé stránky

Opportunities – příležitosti

Threats – hrozby

10.1 SWOT analýza města Kroměříž

V analýze města nejsou hodnoceny pouze oblasti týkající se životního prostředí, ale je bráno v potaz město jako takové, protože se dá říci, že všechno co se ve městě a jeho okolí děje, může mít, ale i nemusí mít vliv, ať už negativní nebo pozitivní právě na životní prostředí.

10.1.1 Silné stránky

- ❖ Poloha města z pohledu umístění v krajině
- ❖ Příznivé klimatické podmínky
- ❖ Kulturní a přírodní zajímavosti
- ❖ Dobré podmínky v oblasti životního prostředí
- ❖ Rozvoj turistiky – dobrá síť cyklostezek pro cykloturistiku, zajímavé výlety po okolí
- ❖ Významné centrum regionu – kulturní, společenské, zdravotní, školy
- ❖ Upravenost a čistota města
- ❖ Dobře značené turistické trasy
- ❖ UNESCO – rozvoj turismu a významnost města
- ❖ Dostupnost města – v těsné blízkosti dálnice D1 a železničního koridoru

10.1.2 Slabé stránky

- ❖ Staré ekologické zátěže
- ❖ Zastaralý vozový park městské hromadné dopravy
- ❖ Neochota města tuto situaci řešit
- ❖ Nedostatečná propagace města – pro podnikatele, firmy, hotelnictví
- ❖ Pouze jeden dopravní most přes řeku Moravu ve městě, druhý dálniční je placený
- ❖ Vysoká nezaměstnanost
- ❖ Obyvatelé nemají zájem o podporu cestovního ruchu

10.1.3 Příležitosti

- ❖ Rozvoj krajinotvorné a ekologické funkce zemědělství
- ❖ Kvalitní růst infrastruktury pro cestovní ruch
- ❖ Podpora menších soukromníků a podnikatelů z různých sfér podnikání
- ❖ Vytvoření prohlídkových tras podporující zajímavé a významné atraktivity města
- ❖ Vstřícnost a přátelskost místních obyvatel
- ❖ Vybudování obchvatu města – uvolnění dopravní vytíženosti v centru
- ❖ Vybudování protipovodňových opatření ve městě i mimo něj
- ❖ Nabídka firmy Magic Bus na provoz CNG městské hromadné dopravy
- ❖ Vybudování spalovny komunálního odpadu

10.1.4 Hrozby

- ❖ Nedostatečná spolupráce s okolními oblastmi v cestovním ruchu
- ❖ Poškození města při povodních
- ❖ Hrozba dalších povodní
- ❖ Znečištění ovzduší, zhoršování prašnosti
- ❖ Nezájem místních obyvatel o dění ve městě
- ❖ Odchod mladých lidí do větších, perspektivnějších měst
- ❖ Nedostatečné finanční prostředky pro správu některých památek
- ❖ Poškozování a znehodnocování památkových objektů v důsledku nevhodných a necitlivých zásahů
- ❖ Poškození zdrojů cestovního ruchu – architektonické, kulturní, technické, historické a přírodní

10.2 Návrh řešení

Ze svých slabých stránek by město mělo řešit určitě starý vozový park. Kroměřížské technické služby, které provozují městskou hromadnou dopravu ve městě, již několikrát nabízely provoz dopravy firmě KRODOS Bus, ta však odmítla s tím, že by pro ně byl provoz zbytečně nákladný a možná by se ještě více prodražil. Firma Magic Bus, jak už bylo zmíněné výše v bakalářské práci, nabídla své služby městu, to však odmítlo s tím, že nyní situaci nechtějí řešit, respektive na to není čas. Ztrátový provoz nynější dopravy je dotován z vybraných peněz z parkovacích automatů, které by mohly posloužit spíše na opravu komunikací, parkovacích ploch ve městě a také například na opravu chodníků.

Město také v posledních letech řešilo staré ekologické zátěže, které se nacházely jak přímo na území města, nebo v jeho blízkosti. Tyto akce byly většinou dotovány fondy z Evropské unie. První skládka se nenachází přímo ve městě, ale jednalo se o skládku, která v 80. letech sloužila jako skládka většinou stavebního a komunálního materiálu. Rekultivace je již dokončena a za několik let, až se obnovená plocha dostatečně zatravní a zpevní porosty, bude využívána jako odpočinkové místo pro přilehlé obce Lutopecný, Měrůtky i Kroměříž. Dalším místem, kterého se rekultivace týká, je areál bývalé cihelny ve Vážanech. V místě bývalé těžební jámy se začala hromadit voda a hrozilo, že by se mohly začít uvolňovat nečistoty. Pozemek ovšem patří soukromému vlastníkovi, a tak město nemůže do věci zasahovat.

Velkým problémem je doprava ve městě. Protože se zde nachází pouze jeden silniční most Karla Rajnocha, který vede přes řeku v těsné blízkosti Podzámecké zahrady, je v dopravních špičkách velmi vytižený. Most byl zhruba před dvěma lety rekonstruován, což se ovšem kvůli velké zátěži bude muset za pár let znovu opakovat. V minulosti, než byla kolem města vystavěna dálnice D1, se směrem k městu Chropyně nacházel ještě jeden silniční most, který sloužil jako obchvat města pro ty, kteří se chtěli vyhnout centru. Při stavbě dálnice se počítalo s tím, že se nově vystavěný most bude také moci používat jako obchvat, bohužel to tak ale nedopadlo, a k projetí přes něj je potřeba dálniční známka. Tu si však mnoho lidí, kteří jinak nikam po dálnicích necestují, nekoupí a jezdí tak stále přes město. Každý den je proto město ucpané a dostat se z jednoho konce na druhý během dopravní špičky je tak na 20 minut velmi pomalého popojíždění. Tím se každodenně zhoršuje kvalita ovzduší a míra prašnosti ve městě. Zastupitelstvo již hledalo nějaká jiná řešení, která by mohla uskutečnit, ale bohužel se zatím nepodařilo najít vhodnou trasu pro výstavbu nového mostu. Ve hře bylo několik návrhů, ale žádný nevyhovoval, a tak je konečné řešení stále v nedohlednu.

Ostatní slabé stránky města jsou sice také podstatné, ale vzhledem k ekologii a životnímu prostředí jsou uvedeny spíše jako příklady.

Naopak mezi silné stránky města patří jeho poloha vzhledem ke geografickému umístění. Nachází se na hranici dvou regionů, a byť je to město patřící do regionu moravy, od nepaměti se mu přezdívá Hanácké Athény. Úrodná Haná a nivní půdy kolem řeky Moravy zajišťují vhodné podmínky pro zemědělskou činnost, a také proto je tato oblíbeným místem již od středověku. Velmi dobré jsou i klimatické podmínky.

K oblíbenosti města turisty přispívá také jeho upravenost a čistota, kterou zajišťují Kroměřížské technické služby. Náplň práce, tak jako ve většině měst, je starat se o zeleň a udržovat celé město upravené a čisté. Přestože se ve městě nachází zeleně dosti, pověřeni pracovníci všechno zvládají, a město tak každé jaro hýří barvami rozkvetlých záhonů. Velký počet stromů, které jsou kolem cest, v parcích a všude, kde je možné je vysázet, dodávají městu příjemný, uklidňující vzhled a v létě tak potřebný stín.

Město by se mělo zabývat myšlenkou, co kdyby se opakovaly další ničivé povodně jako v roce 1997. V rámci protipovodňových opatření sice už nějaké kroky provedené byly, ale je možné, že by při větších záplavách či povodních nemusely stačit. Bylo navýšeno koryto řeky Moravy, avšak při povodních v roce 1997 se řeka nevybila z koryta přímo ve městě, ale voda se přihnala směrem od Chropyně a Přerova, kde se vylila do polí, jelikož tato oblast je v rovinném terénu. Povodeň tedy nezpůsobilo vylití koryta, jak se předpokládalo. Proto je v zájmu města a jeho obyvatel, popřemýšlet nad takovými protipovodňovými opatřeními, které by dokázaly zabránit, alespoň z části, takovému rozsahu škod, jako při posledních ničivých povodních. Problém také nastává nejen při povodních, ale i jiných mimořádných událostí, když je z nějakého důvodu neprůjezdný most Karla Rajnocha. Nebezpečí nastává, když se složky záchranného systému nemohou včas dostat na místo neštěstí, které se nachází na levém břehu řeky Moravy. Mohou sice využít dálniční most, ale kdyby se stalo, že by byl poškozen i on, tak nastává problém v tom, jak se na místo dostat. Směrem na město Hulín, tedy na levém břehu řeky, se nachází spíše průmyslová část města, ovšem je zde i obytná část. V případě nebezpečí se tedy nemohou složky záchranného systému včas dostat na místo.

Město má velký potenciál v oblasti turismu, a mělo by se tedy dostatečně zajímat, jak se o něj dobře starat a ještě více ho rozšířit. V posledních letech se začalo odehrávat velké množství nejrůznějších kulturních akcí, jarmarků, trhů a prohlídek města. Například komentované

prohlídky města s průvodci v dobových kostýmech mají velký úspěch. Avšak s větším množstvím turistů také hrozí větší poškození jak památek, tak města samotného, a tedy i životního prostředí v okolí. Někteří neukáznění turisté se nedívají, jestli po nich někde nezůstane nějaký odpad, například na cyklostezkách, v parcích a jinde. Mohou si také, jak je u Čechů celkem běžné, chtít odvést s sebou nějakou zajímavou rostlinku, stromek nebo nějakou jinou památku na místo kde byly, a mohou tak poškodit vzácné druhy rostlin a stromů.

Další příležitostí pro město je jistě spalovna komunálního odpadu. Dnes se odpad sváží na skládku odpadu nedaleko města. V roce 2014 byla schválena novela zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve které je uvedeno, že od roku 2024 se nesmí ukládat komunální odpad na skládky odpadů. Otázkou tedy je, jak se bude s odpady nakládat dál. V mikroregionu Kroměřížska tato otázka už chvíli koluje. Okolní vesnice, jejich odpad je svážen buď na skládku do Nětčic, nebo do spalovny v Brně, se snažily dohodnout, jak budou situaci dále řešit. A tak vznikl nápad postavení vlastní spalovny smíšeného komunálního odpadu. Některé obce s tím samozřejmě nesouhlasí, ale po novele zákona jiných možností moc není [18].

Největší hrozby pro město vyplývají z již zmíněných povodní. Rozsáhlé povodně dokáží ochromit město, jelikož se v těsné blízkosti toku řeky Moravy nachází autobusové i vlakové nádraží, průmyslový areál a také obytné části města. Tak ničivé povodně, jako v roce 1997, se sice již neopakovaly, ale při jakýchkoli náznacích blížících se možný povodní se občané strachují. Nejednou bylo ohrožení vyliť se řeky na místě, naštěstí se vždy udržela v korytě. Pro město je také velký problém odchod mladých lidí do větších měst, kde je pro ně větší uplatnění, a také větší možnosti vyžití. Naštěstí se město začalo o své obyvatele v posledních letech lépe starat. Začaly se pořádat nejrůznější akce pro děti i dospělé, město obnovilo tradici trhů, jak tradičních vánočních, tak trhů masopustních, velikonočních, ale i například trhů s různou jinou tematikou. Zlepšila se také informovanost obyvatel, kteří nejaktuálnější informace naleznou na webových stránkách města, tak na stránkách periodik, které v regionu fungují, a město si také jako dárek nadělilo novu rádiovou stanici Rádio Kroměříž, která zabezpečuje nejaktuálnější informace z celého regionu.

11 FIRMY VE MĚSTĚ A ENVIRONMENT

V této kapitole popíšeme některé z velkých firem ve městě, a jejich postoje k životnímu prostředí. Firem je ve městě mnoho v rozličných oborech. Dnes ve městě převládá potravinářský průmysl, najdeme zde zpracování masných výrobků, a také mlékárenský průmysl. Společnosti zabývající se průmyslem zpracování kovů a plastů jsou zde také, a v minulosti i dnes, to jsou velmi významné firmy. Nalezneme i firmy, které se věnují distribuci potravinových i drogistických výrobků. Tato firma jménem ROSA patří mezi největší zaměstnavatele v počtu zaměstnaných lidí.

11.1 Magneton

Společnost, dříve známá jako PAL-MAGNETON Kroměříž, je největším zaměstnavatelem v okrese, i když dnes už ne v takovém masivním počtu. Firma se zabývá výrobou elektrických součástek, zapalování, provozuje také galvanovnu. Dnes je partnerem mnoha společností, jak automobilek, tak například firem se zemědělskou technikou. Mezi její zákazníky patří například John Deere nebo Volkswagen. MAGNETON je držitelem několika certifikátů, jak v oblasti managementu výroby a jakosti, tak se také může pyšnit získáním certifikátu ISO 14001:2004 od Det Norske Veritas, který získala v roce 2011, a v roce 2014 ho úspěšně obhájila. Tato norma ISO se věnuje systému environmentálního managementu, což je v podstatě systematická přístup k ochraně životního prostředí, a to ve všech aspektech jejího podnikání [41].

Firma považuje environmentální politiku za jednu ze základních priorit organizace. Proto bylo jejím cílem získat certifikáty, které tuto jejich snahu dokáží. Veškerí zaměstnanci a obchodní partneři společnosti jsou s touto základní prioritou seznámeni. Vedení společnosti se stále snaží zlepšovat ochranu životního prostředí, dbát na prevenci znečištění a snižovat také rozsah environmentálních dopadů. Společnost se snaží co nejvíce snížit produkci odpadů, a možný recyklovatelný odpad co nejvíce využít. Jsou také obnovovány starší výrobní technologie za nové, moderní a šetrnější. I při samotném vývoji výrobků je pamatováno na životní prostředí, a to třeba tak, že je poté výrobek vyroben z materiálů méně škodlivých pro životní prostředí a za pomoci šetrnějších výrobních postupů s ohledem na životní prostředí. Snaží se dbát na následnou rozebíratelnost a recyklovatelnost jejich výrobků. Také vhodně hospodaří se surovinami, chemickými látkami, které jsou ve výrobě nenahraditelné za jiné alternativy, a firma tak hledá vhodná a bezpečná řešení jejich používání, a také s energiemi.

V rámci prevence havárií probíhají pravidelné kontroly pracoviště a školení zaměstnanců. Žádná větší havárie se ovšem v blízké minulosti nestala [41].

11.2 Plastika a. s.

Firma Plastika a. s. se zabývá průmyslovým zpracováním plastů, většinou formou vstřikovaných dílů, a ve městě se nachází již od roku 1956. Dnes firma zaměstnává zhruba 324 zaměstnanců. Pod firmu spadá také PLS Lakovna s. r. o., kde se lakují plasty a plastové výrobky. Společnost Plastika nabízí své služby po celém světě a mezi jejich významné klienty patří například firmy Bosch, Continental, Fujitsu, Faurecia a Škoda Auto. Zabývá se tedy několika obory, jak z řad automobilových, tak z oblasti kancelářské a počítačové techniky, ale také elektrotechniky a telekomunikací. Firma disponuje kompletním výrobním procesem od návrhů výrobku a jeho forem, po jeho vyrobení a následnou distribuci, díky své promyšlené logistické části [42].

11.3 Certifikáty

Kvalita a spokojenost zákazníků je pro firmu prioritou, a také proto firma disponuje několika certifikáty kvality a jakosti. Vybuodovala integrovaný systém řízení, pod které spadá řízení jakosti a kvality, systém bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a také environmentální systém řízení. Tyto certifikáty patří pod normy ISO 9001, ISO TS 16949 a ISO 14001. Politika environmentálního systému se trvale uplatňuje ve všech oblastech činnosti, a pro společnost je to jedna z hlavních priorit výroby. MAGNETON spolupracuje s úřady, svými zákazníky, pracovníky i s veřejností a snaží se tak více šířit povědomí o ochraně životního prostředí. Firma také nepoužívá materiály, ve kterých jsou nadlimitní množství nebezpečných látek. Cíleně také vzdělává své pracovníky, kteří podstupují různá školení, a dodržují přísnou ekologickou kázeň [43].

11.4 Kmotr Kroměříž a. s.

Jedna z největších firem v republice, která se zabývá zpracováním trvanlivých masných výrobků, dnes zaměstnává okolo 175 lidí a roční výroba čítá zhruba 6 000 tun masa. Existuje již více než 50 let. Pro firmu je také důležitý vliv a zátěž na životní prostředí, který se snaží co nejvíce snížit. Společnost dokázala snížit produkci oxidu uhličitého o 252 tun, což odpovídá energii spotřebované hlavním městem Prahy na veřejné osvětlení za dobu 12 dní [44].

11.5 ROSA Market s. r. o.

Tato společnost byla založena v roce 2002 a věnuje se odvětví drogistického a potravinářského sortimentu. Pod firmu spadají také její dceřiné společnosti, které se věnují následní distribuci těchto produktů. Jedna z větších částí podnikání společnosti tedy představuje dopravu zboží, jak do vlastních obchodů po celé Jižní a střední Moravě, tak zásobování menších obchodníků se smíšeným a drogistickým zbožím [45].

11.6 Návrh řešení

Město by mělo více podporovat jednotlivé společnosti v jejich aktivitách, nejen co se životního prostředí týká. Firmy se mohou zapojovat do nejrůznějších akcí, které město pořádá, a dávat tak najevo, že jim opatření k ochraně životního prostředí není lhostejné. I společnosti jako takové by se měly snažit více pracovat s méně škodlivými materiály, měly by hledat alternativy v možných použitých nebezpečných látkách a vstupních surovinách. Také následná samotná výroba by se měla odehrávat v co nejšetrnějším možném zpracování. Vlastní logistické centrum společností může také znamenat značný pozitivní vliv na životní prostředí, respektive na jeho ochranu. Díky promyšlenému logistickému systému může firma plynule zásobovat jak sebe samu, tak své odběratele s minimálními náklady na přepravu. Například firma ROSA by mohla alespoň část svého vozového parku předělat z klasického spalovacího pohonu na naftu či benzín, na auta poháněná CNG. Tím, že se jejich vozový park pohybuje po celém území Moravy, by tedy prospěly nejen městu Kroměříž, ale snížili by znečišťování ovzduší v celé oblasti Moravy.

ZÁVĚR

Životní prostředí je v dnešní době atraktivní téma jak z pohledu vědeckého, tak i veřejného. Stále více lidí se zabývá tématem, v jakém prostředí žije, kde se pěstují plodiny, které konzumují a i to, kde se například vyrábí oblečení, které nosí. Existuje mnoho neziskových organizací, které pomáhají získat informace, jak o zdravém životním stylu, tak o udržitelném rozvoji pro občany i obce. Město Kroměříž se snaží svým občanům poskytovat informace jak na svých internetových stránkách, tak prostřednictvím nejrůznějších akcí, které se ve městě pořádají. Velmi významnou akcí je například Den země nebo akce na podporu Fair Trade, kde se lidé mohou informovat nejen o problematice Fair Trade, která se zabývá podporou pěstitelů v zemích globálního jihu. Občané se také dozvědí mnoho jiných informací i o svém městě a jeho činnostech v oblasti rozvoje a udržitelnosti životního prostředí. Na internetových stránkách města jsou dostupné informace, jak ze zasedání zastupitelstva města Kroměříž, tak zde najdeme i různé jiné potřebné dokumenty, které se zabývají jednotlivými oblastmi správy města, ale i akcí, které město podporuje.

Bakalářská práce se věnovala životním prostředím ve městě Kroměříž a jejich vzájemným vztahům. Teoretická část obsahuje shrnutí problematiky v oblasti životního prostředí, historii města Kroměříže a jeho vztahu k jednotlivým složkám životního prostředí. Praktická část bakalářské práce se zabývala analýzou města Kroměříž, kdy byla použita SWOT analýza. Tato analýza se zabývá silnými a slabými stránkami města, ale i jeho příležitostmi, které může v budoucnu využít, tak i jeho hrozbami. Jsou zde také uvedeny návrhy na jejich řešení. Taktéž se praktická část zabývá problematikou hromadné dopravy ve městě s možnými návrhy řešení.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] REMTOVÁ, Květoslava. *Výkladový slovník základních pojmů z oblasti udržitelného rozvoje* [online]. První. Praha: Ministerstvo životního prostředí ČR, 2009 [cit. 2016-03-15]. ISBN 978-80-7212-506-7. Dostupné z: http://www.nuov.cz/uploads/OZE/Slovník_MZP.pdf.
- [2] FIŠER, Zdeněk – KROUPA, Jiří. *Kroměříž Průvodce městem*. Kroměříž: Muzeum Kroměřížska a vlastivědná společnost, 1991. 113 s. ISBN 80-85048-26-4
- [3] Fakta o městě: Historie a současnost města. *Město Kroměříž* [online]. Kroměříž: Kroměříž, 2016 [cit. 2016-03-17]. Dostupné z: <http://www.mesto-kromeriz.cz/fakta-o-meste/historie-a-soucasnost-mesta/>
- [4] Kroměříž: Strategický plán města Kroměříž, Aktualizace na léta 2010 - 2020. *Data Plán: Portál pro strategické řízení a udržitelný rozvoj obcí a regionů* [online - pdf]. 2016 [cit. 2016-04-03]. Dostupné z: <http://dataplan.info/cz/kromeriz/rozvojove-zamerky/strategie/strategicky-plan-mesta-kromerize-aktualizace-na-leta-2010-2020?typ=download>
- [5] Přepis č. 254/2001 Sb.: Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodná zákon). *Zákony pro lidi: Ročník 2001* [online]. ©2010-2016 [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>
- [6] Přepis č. 61/2001 Sb.: Zákon, kterým se mění zákon č. 361/1999 Sb., kterým se mění zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění zákona č. 242/1992 Sb., a zákon č. 356/1999 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. *Zákony pro lidi: Ročník 2001* [online]. ©2010-2016 [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-61>
- [7] TICHOTOVÁ, Přibyslava. *Průvodce ochranou životního prostředí*. Praha: ISV, 1998, 121 s. ISBN 80-85866-38-2.
- [8] DEPOS, spol. s r. o.: Provozovatel skládky komunálního odpadu Nětčice. *DEPOS, spol. s r. o.: Provozovatel skládky komunálního odpadu Nětčice* [online]. 2016 [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <http://www.depoz.cz/index.htm>
- [9] REICHHOLF, Josef. *Životní prostředí: ekologie lidských sídel: Průvodce přírodou*. Praha: Ikar, 1999, 223 s. ISBN 80-7202-503-1.

- [10] BIOPAS. *BIOPAS, spol. s r. o.: Provozovna BIOPAS* [online]. 2016 [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <http://www.biopas.rumpold.cz/>
- [11] Kompostarny.eu: *Zpracování bioodpadu Křelov u Olomouce, Polkovice a Šternberk*[online]. 2010 [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <http://www.kompostarny.eu/index.html>
- [12] KERA: *Profil firmy. KERA: Výroba substrátů a hnojiv* [online]. 2011 [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <http://www.kera.cz>
- [13] *Sběrný dvůr Zachar v Kroměříži. BIOPAS, spol. s r. o.: Provozovna BIOPAS* [online]. 2016 [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: http://www.biopas.rumpold.cz/sberna_mista/zachar
- [14] PÍREK, Čeněk. *Odpovědnost za staré ekologické zátěže*. Brno, 2007. Diplomová práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity, Katedra práva životního prostředí a pozemkového práva.
- [15] *Staré ekologické zátěže, respektive kontaminovaná místa. Ministerstvo životního prostředí: Rizika pro životní prostředí* [online]. Ministerstvo životního prostředí, 2015 [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/stare_ekologicke_zateze
- [16] *Předpis č. 17/1992 Sb.: Zákon o životním prostředí. Zákony pro lidi: Ročník 1992*[online]. ©2010-2016 [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-17>
- [17] *Předpis č. 93/2004 Sb.: Zákon, kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí). Zákony pro lidi: Ročník 2004* [online]. ©2010-2016 [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-93>
- [18] *Předpis č. 229/2014 Sb.: Zákon, kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zákony pro lidi: Ročník 2014* [online]. ©2010-2016 [cit. 2016-03-16]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-229>
- [19] *Dokumenty. Bioenergetické centrum Roštín* [online]. 2016 [cit. 2016-04-16]. Dostupné z: <http://biocentrum.rostin.cz/dokumenty.html>
- [20] *Kroměříž: historické město & jeho památky*. 1. Kroměříž: Město Kroměříž, 2012. ISBN 978-80-260-0215-4 (váz.).
- [21] *Kroměříž žádá zrušení dobývacího prostoru v cihelně, i když jí nepatří. IDnes.cz: Zlínský kraj* [online]. 2016 [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: <http://zlin.idnes.cz/kromeriz->

- zada-zruseni-dobyvaciho-prostoru-v-cihelne-i-kdyz-ji-nepatri-lzi-/zlin-zpravy.aspx?c=A110808_1630989_zlin-zpravy_jog
- [22] Platné nařízení a vyhlášky: 2012 - Obecně závazná vyhláška města Kroměříže č. 2/2012 k zajištění čistoty ulic a jiných veřejných prostranství k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně. *Město Kroměříž: Úřad*[online - pdf]. Kroměříž, 2012 [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: <http://www.mesto-krome-riz.cz/urad/dokumenty-a-informace/verejne-dokumenty/platne-narizeni-a-vyhlasiky/>
- [23] Předpis č. 114/1992 Sb.: Zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny. *Zákon pro lidi: Ročník 1992*[online]. 2016 [cit. 2016-03-14]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-114>
- [24] Operační program Životního prostředí: Podporované oblasti. *Evropská unie: Evropské strukturální a investiční fondy*[online]. 2015 [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/podporovane-oblasti/>
- [25] VÁCLAVÍK, Tom. *Agroturistika na ekofarmách: Jak na to*. Brno: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2008.
- [26] Územní systém ekologické stability. *Ministerstvo životního prostředí: Obecná ochrana přírody a krajiny* [online]. Praha, 2015 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/uzemni_system_ekologicke_stability
- [27] Projekt Národní centrum zahradní kultury v Kroměříži: Projekt NCZK. *Národní památkový ústav: Územní odborné pracoviště v Kroměříži* [online]. 2014 [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.nczk.cz/projekt-nczk.html>
- [28] Národní centrum zahradní kultury v Kroměříži: Národní památkový ústav. *Národní památkový ústav územní odborné pracoviště v Kroměříži: Národní centrum zahradní kultury v Kroměříži* [online]. 2010 [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://historie.nczk.cz>
- [29] Národní centrum zahradní kultury v Kroměříži: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště Kroměříž. *Národní památkový ústav územní odborné pracoviště v Kroměříži: Národní centrum zahradní kultury v Kroměříži* [online]. 2010 [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://historie.nczk.cz>
- [30] Národní centrum zahradní kultury v Kroměříži: Národní památkový ústav, územní památková správa Kroměříž. *Národní památkový ústav územní odborné pracoviště v Kroměříži: Národní centrum zahradní kultury v Kroměříži* [online]. 2010 [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://historie.nczk.cz>

- [31] Projekt Národní centrum zahradní kultury v Kroměříži: Projekt NCZK. *Národní památkový ústav: Územní odborné pracoviště v Kroměříži* [online]. 2014 [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.nczk.cz/projekt-nczk.html>
- [32] K rekultivaci skládky Lutopecny má přispět dotace. *Společnost mladých agrárníků* [online]. 2016 [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <http://www.smacr.cz/zpravy/k-rekultivaci-skladky-v-lutopecnach-ma-prispet-dotace/>
- [33] Kasárna, tanky a rakety v Kroměříži po letech nahradil hypermarket. *IDnes.cz: Domácí zprávy* [online]. 2016 [cit. 2016-03-16]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/kasarna-tanky-a-rakety-v-kromerizi-po-letech-nahradil-hypermarket-1cc-/domaci.aspx?c=A120305_1743170_zlin-zpravy_sot
- [34] Zdravé město: Co je zdravé město? *Město Kroměříž: Život ve městě* [online]. 2016 [cit. 2016-03-5]. Dostupné z: <http://www.mesto-kromeriz.cz/zivot-ve-meste/zdrave-mesto/co-je-zdrave-mesto/>
- [35] Zeleně? V Kroměříži se po letech výsadby zaměří spíš na údržbu Zdroj: http://kromerizsky.denik.cz/zpravy_region/zelen-v-kromerizi-se-po-letech-vysadby-zameri-spis-na-udrzbu-20160320.html. *Kroměřížský deník: Zprávy z regionů* [online]. 2016 [cit. 2016-04-23]. Dostupné z: http://kromerizsky.denik.cz/zpravy_region/zelen-v-kromerizi-se-po-letech-vysadby-zameri-spis-na-udrzbu-20160320.html
- [36] *Kroměřížské technické služby, s. r. o.: O firmě* [online]. Kroměříž, 2009 [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.kmts.cz/index-o-firme.htm>
- [37] Ledy se v MHD Kroměříž konečně trošku pohnuly. *Kroměřížan: Nezávislý názor s nadhledem* [online]. 2016 [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: <http://www.kromerizan.cz/clanky/view/165/ledy-se-v-mhd-kromeriz-konecne-trosku-pohnuly>
- [38] Nová linka číslo 9. *Kroměřížan: Nezávislý názor s nadhledem* [online]. 2016 [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: <http://www.kromerizan.cz/clanky/view/187/nova-linka-c-9>
- [39] Kroměříž se brání ekologické dopravě ve městě. *Bus Press: Zpravodaj autobusové dopravy* [online]. 2016 [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: <http://www.buspress.eu/kromeriz-se-brani-ekologicke-doprave-ve-meste/>
- [40] SWOT Analýza. *Management mania* [online]. ©2011-2013 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/swot-analyza>
- [41] Historie: O firmě. *MAGNETON* [online]. 2016 [cit. 2016-04-03]. Dostupné z: <http://www.magneton.cz/24836-historie>

- [42] O nás. *Plastika: Průmyslové zpracování plastů* [online]. 2012 [cit. 2016-04-03]. Dostupné z: <http://www.plastika.cz/profil.htm>
- [43] Systém jakosti. *Plastika: Průmyslové zpracování plastů* [online]. 2012 [cit. 2016-04-03]. Dostupné z: <http://www.plastika.cz/jakost.htm>
- [44] Záleží nám na životním prostředí. *KMOTR* [online]. 2016 [cit. 2016-04-13]. Dostupné z: <http://www.kmotr.cz/cs/news/recyklace>
- [45] O společnosti. *ROSA market: Distributor potravinářského a drogistického sortimentu* [online]. 2009 [cit. 2016-04-18]. Dostupné z: <http://www.rosamarket.cz4>
- [46] Procházka městem: Znak města vysázený z květin před radnicí. *Město Kroměříž: Rozsáhlá nabídka služeb* [online]. 2016 [cit. 2016-04-13]. Dostupné z: <http://www.kromeriz.eu/gallery/smallphoto/135-Prochazka-mestem.html>
- [47] VODNÍ ELEKTRÁRNA NA STRŽI. *Moje Kroměříž* [online]. 2016 [cit. 2016-04-16]. Dostupné z: <http://www.mojekromeriz.cz/mista/77/vodni-elektarna-na-strzi>
- [48] Držitel statusu Fairtradové město: Kroměříž. *Fairtradové města* [online]. 2011 [cit. 2016-04-16]. Dostupné z: <http://www.fairtradovamesta.cz/institute/kromeriz~mesta~drzitele>
- [49] *Znak města Kroměříž* [online]. 2016 [cit. 2016-04-16]. Dostupné z: https://www.google.cz/search?q=znak+mesta+kroměříž&client=opera&hs=CPi&biw=743&bih=816&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwidlbHCw8zMAhVIJMAKHb-JBBkQ_AUI-BigB#tbs=simg%3Am00&tbnid=OVztIVqJ5m9pmM%3A&docid=p0hf13Esci76nM&tbm=isch&imgc=CNw6rG-9yEmUhm%3A
- [50] Procházka městem: Znak města vysázený z květin před radnicí. *Město Kroměříž: Rozsáhlá nabídka služeb* [online]. 2016 [cit. 2016-04-13]. Dostupné z: <http://www.kromeriz.eu/gallery/smallphoto/135-Prochazka-mestem.html>
- [51] Kroměříž od října vyzkouší autobus na plyn, pojedje na nové lince Zdroj: http://zlin.idnes.cz/autobus-firmy-magic-bus-na-cng-v-mhd-v-kromerizi-fr7-/zlin-zpravy.aspx?c=A140920_2101097_zlin-zpravy_ras: Zprávy. *IDnes.cz: Zlínský kraj* [online]. 2016 [cit. 2016-04-16]. Dostupné z: https://www.google.cz/search?q=znak+mesta+kroměříž&client=opera&hs=CPi&biw=743&bih=816&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwidlbHCw8zMAhVIJMAKHb-JBBkQ_AUI-BigB#tbs=simg%3Am00&tbnid=OVztIVqJ5m9pmM%3A&docid=p0hf13Esci76nM&tbm=isch&imgc=CNw6rG-9yEmUhm%3A

d=0ahUKEwidlbHCw8zMAhVIJMAKHb-JBBkQ_AUI-
BigB#tbs=simg%3Am00&tbnid=OVztIVqJ5m9pmM%3A&do-
cid=p0hf13Esci76nM&tbm=isch&imgc=CNw6rG-9yEmUhM%3A

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Erb města	17
Obrázek 2 Vodní elektrárna Na Strži	25
Obrázek 3 Město Fair Trade	41
Obrázek 4 Znak města vysazený v záhonu na Velkém náměstí s pohledem na Arcibiskupský zámek	42
Obrázek 5 Autobus Magic Bus	46

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: LETECKÝ POHLED NA MĚSTO

PŘÍLOHA P I: LETECKÝ POHLED NA MĚSTO

Arcibiskupský zámek a centrum města

Zámek a Podzámecká zahrada

Květná zahrada